

ZBIERKA

STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU A ROZHODNUTÍ SÚDOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2/2016

OBSAH*Stanovisko vo veciach trestných***11. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 371 ods. 4 Trestného poriadku vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.**

I. Ustanovenie Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) limituje uplatnenie ohrozených alebo porušených subjektívnych práv v konaní pred štátnymi orgánmi postupom týchto orgánov ustanoveným zákonom, z čoho vyplývajú aj obmedzenia ustanovené zákonom (lehota alebo iná podmienka na uplatnenie práva). Nezáleží na tom, či ide o právo vyplývajúce aj priamo z ústavy alebo „len“ zo zákona.

II. Ak Trestný poriadok ustanovuje pre uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku podmienku námietky dovolateľovi známej okolnosti, ktorá uplatnený dovolací dôvod zakladá, už v predchádzajúcom (najneskôr odvolacom) konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku), nie je možné bez takého postupu dotknutý dôvod dovolania úspešne použiť a dovolací súd v takom prípade dovolanie vždy odmietne ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.....**4**

*Rozhodnutia vo veciach trestných***12. Príslušnosť na rozhodovanie o podmieňnom prepustení po uznaní rozsudku súdu cudzieho štátu.**

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení zákona č. 344/2012 Z.z. – súd, ktorý rozhodol o uznaní a o výkone rozhodnutia je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie, vrátane podmieňného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Ide o osobitné ustanovenie (lex specialis) vo vzťahu k Trestnému poriadku, ktorý sa tu v zmysle § 29 vyššie označeného zákona nepoužije. Výraz (pojem) „oprávnený“ v uvedenom ustanovení je výrazom vecnej a miestnej príslušnosti vo vykonávacom konaní a neznamená možnosť príslušného krajského súdu vzdať sa rozhodovania.....**7**

13. Právna kvalifikácia skutku v konaní o podmieňnom prepustení z výkonu trestu uloženého cudzím súdom.

Z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmieňnom prepustení (§ 66, § 67 Tr. zák.) je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 a v § 11 Tr. zák. (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody). Ak však súd upravil (znižil) trvanie trestu postupom podľa § 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z. z. alebo postupom podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku, pri kategorizácii trestného činu je rozhodujúca trestná sadzba spojená s použitým ustanovením osobitnej časti Trestného zákona.....**9**

14. Možnosť ukladania súhrnného trestu v uznávacom konaní.

I. Povaha rozhodovania o uznaní a o výkone cudzieho rozhodnutia (podľa Trestného poriadku aj podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z.) vylučuje, aby bol výrok o treste uznávaného rozhodnutia nahradený výrokom o uložení súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák. vo vzťahu k rozsudku slovenského súdu, teda výrokom o uložení trestu aj za trestný čin, ktorého sa uznávané rozhodnutie netýka. Taký postup by mohol vyvolať aj rovnako vylúčené nahradenie jedného trestu, ktorý bol uložený uznávaným rozhodnutím za viac trestných činov, dvoma alebo viacerými trestami, uloženými slovenským súdom rozhodujúcim o uznaní dotknutého cudzozemského rozhodnutia.

II. Okolnosť, že v prípade rozhodovania slovenského súdu by sa ukladal súhrnný trest podľa § 42 Tr. zák., nie je v uznávacom konaní dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. (nezlučiteľnosť sankcie s právnym poriadkom Slovenskej republiky) ani dôvodom na odmietnutie uznania podľa § 16 ods. 1 a 2 tohto zákona.

III. „Zohľadnenie“ v zmysle § 7b ods. 2 Tr. zák. sa vo vzťahu k odsúdeniu súdom iného členského štátu Európskej únie uplatní v novom, po právoplatnosti takého odsúdenia vedenom trestnom konaní, a to ako trestnoprávny dôsledok recidívy pri spáchaní trestného činu, za ktorý je jeho páchatel odsudzovaný slovenským súdom (§§ 37 písm. m/, 38 ods. 5 a 6, 47 ods. 2, 61 ods. 3, ods. 5 písm. a/ Tr. zák.). Naopak, vyššie označené ustanovenie sa neuplatní pri trestaní viacčinného súbehu trestných činov

súhrnným trestom ani pri novom odsúdení a potrestaní za všetky čiastkové útoky toho istého pokračovacieho trestného činu spoločným trestom (§§ 42 ods. 3, 41 ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2013, ktoré má vo vzťahu k ustanoveniu § 7b ods. 2 Tr. zák. v naposledy uvedenom znení povahu osobitného ustanovenia - lex specialis). V týchto prípadoch ide o samostatne uložené a vykonávané sankcie.....**11**

15. Súhlas štátu pôvodu s trestným stíhaním alebo výkonom trestu odsúdeného podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z.

O súhlas štátu pôvodu podľa § 16 ods. 1 písm. k/, § 21 ods. 2 písm. g/, zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. sa žiada pred rozhodovaním príslušného súdu o uznaní a výkone rozhodnutia justičného orgánu štátu pôvodu, a to vo vzťahu ku konkrétnemu už vedenému trestnému stíhaniu alebo výkonu trestu odsúdeného pre trestný čin spáchaný pred odovzdaním. V zmysle § 21 ods. 3 označeného zákona a § 31 ods. 2 písm. g/, ods. 4, § 32 ods. 1, ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov takú žiadosť príslušnému justičnému orgánu štátu pôvodu podáva súd (predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie), ktorý je (by bol) príslušný na vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu v dotknutej veci. Žiadosť (viacero takých žiadostí) predloží justičnému orgánu štátu pôvodu súd príslušný na rozhodnutie o uznaní a výkone predmetného rozhodnutia.....**17**

16. Poradie záverečných rečí na hlavnom pojednávaní a dovolací dôvod.

Nesprávny postup súdu na hlavnom pojednávaní pri určení poradia záverečných rečí upraveného v § 274 ods. 2 Tr. por., je síce porušením tohto ustanovenia, ale samo osebe nie je porušením práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom, predpokladaným v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda ani dôvodom dovolania.....**19**

17. Zločin marenia spravodlivosti.

I. Ak obvinený manipuloval s dôkaznou situáciou tým, že sfaľšoval alebo pozmenil dôkaz, alebo predložil sfaľšovaný alebo pozmenený dôkaz na účel, aby sa použil v trestnom konaní ako pravý, narušil Trestným zákonom chránený záujem na spravodlivom a zákonnom rozhodnutí a vyvolal trestnoprávne relevantný následok vymedzený v skutkovej podstate trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/, alebo písm. b/ Tr. zák.

II. Trestný čin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. je dokonaný predložením sfaľšovaného alebo pozmeneného dôkazu súdu alebo orgánu činnému v konkrétnom trestnom konaní na účel, aby sa použil ako pravý, a to bez ohľadu na to, či sa v ďalšom konaní tento dôkaz vykonal.....**22**

18. Povinná obhajoba – ustanovenie obhajcu a zrušenie ustanoveného obhajcu.

I. V spoločnom konaní o obzvlášť závažnom zločine a ďalších trestných činoch, na ktoré sa nevzťahuje povinná obhajoba v zmysle § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por., musí byť zabezpečené právo na obhajobu vo vzťahu ku všetkým trestným činom, pretože vždy ide o konanie aj o obzvlášť závažnom zločine tak, ako to predpokladá ustanovenie § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Procesné úkony vykonané v spoločnom konaní vo vzťahu k zločinu alebo prečinu bez toho, aby bolo obhajcovi a obvinenému umožnené pri výkone procesných úkonov realizovať právo na obhajobu, trpia procesnou nespôsobilosťou a nepoužiteľnosťou v ďalšom konaní.

II. V prípade, ak dôjde k ustanoveniu obhajcu podľa § 40 ods. 1 Tr. por. z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v ustanovení § 37 ods. 1, ods. 2 alebo ods. 3 Tr. por. a § 38 ods. 1 Tr. por., ustanovenie obhajcu nezaniká automaticky po zániku dôvodov povinnej obhajoby, ale zaniká až rozhodnutím o zrušení ustanovenia obhajcu podľa § 40 ods. 1 veta tretia Tr. por., resp. § 40 ods. 4 ods. 5, ods. 6 Tr. por., prípadne § 41 ods. 2 Tr. por., pretože rozhodnutie o zrušení ustanovenia obhajcu podľa vyššie uvedených ustanovení zákona má konštitutívny a nie deklaratórny charakter. **27**

19. Podmienky a význam uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci.

Účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Tr. por. je, aby orgány prípravného konania (§ 10 ods. 1 Tr. por.) mohli vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatel'a trestného činu a ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe hneď, ako to odôvodňuje dôkazná situácia. Je neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ pri splnení podmienok (aj) § 206 ods. 1 Tr. por., teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatel'om, eventuálne tiež označeným v uznesení o začatí trestného stíhania menom, priezviskom, prípadne aj adresou bydliska, bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe.

Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu, zvoliť si obhajcu.....**34**

20. Vzdanie sa práva účasti na konaní pred súdom

I. Práva zúčastniť sa hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia (§ 252 ods. 3 veta druhá, § 293 ods. 7 Tr. por.) sa nemožno právne účinne vzdať alebo takú účasť odmietnuť vopred, teda pred predvolaním alebo upovedomením obvineného o tomto úkone, určenom na konkrétny deň, miesto a čas (na rozdiel od poškodeného, ktorý tak môže urobiť podľa § 46 ods. 7 Tr. por.).

II. Ak sa obvinený po predvolaní alebo upovedomení o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí, vykonanom v súlade so zákonom, vzdal práva účasti alebo odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí generálne, vo vzťahu ku celému tomuto úkonu, vzťahuje sa taký prejav jeho vôle aj na odročené termíny hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia (ktoré je jedným, aj keď „prerušným“ úkonom trestného konania). **38**

11.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) z 8. decembra 2015, sp. zn. Tpj 74/2015, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 371 ods. 4 Trestného poriadku vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

I. Ustanovenie Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) limituje uplatnenie ohrozených alebo porušených subjektívnych práv v konaní pred štátnymi orgánmi postupom týchto orgánov ustanoveným zákonom, z čoho vyplývajú aj obmedzenia ustanovené zákonom (lehota alebo iná podmienka na uplatnenie práva). Nezáleží na tom, či ide o právo vyplývajúce aj priamo z ústavy alebo „len“ zo zákona.

II. Ak Trestný poriadok ustanovuje pre uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku podmienku námietky dovolateľovi známej okolnosti, ktorá uplatnený dovolací dôvod zakladá, už v predchádzajúcom (najneskôr odvolacom) konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku), nie je možné bez takého postupu dotknutý dôvod dovolania úspešne použiť a dovolací súd v takom prípade dovolanie vždy odmietne ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zistil nejednotný postup senátov NS SR, pokiaľ sa týka výkladu a aplikácii ustanovenia § 371 ods. 4 Trestného poriadku (ďalej tiež len „Tr. por.“) vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por., teda, že súd rozhodol v nezákonnom zložení.

A.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2015, uznesením sp. zn. 2 Tdo 36/2015, dovolanie obvineného („obv.“) J.P. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 5. februára 2014, sp. zn. 1To/105/2013, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

V odôvodnení uznesenia dovolací súd okrem iného uviedol, že krajský súd v Nitre vyššie uvedeným uznesením podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obv. J. P. (aj ďalších obvinených) podané proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 5. februára 2014, sp. zn. 1To/105/2013, podal dovolanie obv. J.P., v ktorom, pokiaľ sa týka v predmetnom prípade riešenej relevantnej právnej problematiky, poukázal na rozdielne obsadenie súdu pri predbežnom prejednávaní obžaloby a na hlavnom pojednávaní, čo odôvodňuje dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Navrhol vysloviť podľa § 386 ods. 1 Tr. por. porušenie zákona a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011 a všetky rozhodnutia na tieto nadväzujúce.

Podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Obvinený J.P. namietal nezákonné zloženie súdu prvýkrát v dovolaní, hoci mu táto okolnosť bola známa už v pôvodnom konaní. Vyplýva to jednak z obsahu zápisnice z hlavného pojednávania i z podaného odvolania.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. označený obv. J.P. nebol namietaný najneskôr v odvolaní. Z tohto dôvodu ním uvádzaný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nemožno použiť.

B.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo 16. októbra 2013, sp. zn. 3 Tdo 23/2013 na základe dovolania obvinených M.Š., M.P., M.D. a T.P. proti uzneseniu Krajského súdu

v Trnave z 24.11.2011, sp. zn. 3To/82/2011, výrokom pod bodom I. rozhodol, že podľa § 386 ods. 1 Tr. por. z dôvodu § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. bol napadnutým právoplatným uznesením Krajského súdu v Trnave porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a rozsudkom Okresného súdu Trnava z 12. mája 2011, sp. zn. 2T/49/2010, v ustanovení § 2 ods. 7 Tr. por. v neprospech obvinených M.Š., M.P., M.D. a T.P.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. dovolací súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave, aj rozsudok Okresného súdu Trnava zrušil, a zrušil aj rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Trnava prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Výrokom pod bodom II. rozhodol dovolací súd na základe § 380 ods. 2 Tr. por. o väzbe obvinených.

V odôvodnení rozsudku – v časti relevantnej z hľadiska riešenej právnej problematiky – dovolací súd inter alia uviedol:

Krajský súd v Trnave uznesením z 24. novembra 2011, sp. zn. 3To/82/2011, podľa § 319 Tr. por. odvolania všetkých štyroch obvinených zamietol.

Prostredníctvom svojich obhajcov podali všetci títo obvinení proti uzneseniu krajského súdu dovolania. Z hľadiska riešenej právne problematiky sú aktuálne len námietky obvineného M.Š. a M.D.

Obvinený M.Š. prostredníctvom svojho obhajcu, JUDr. G., v dovolaní namieta nezákonné zloženie senátu okresného súdu, ktorý po podaní obžaloby v predmetnej veci, rozhodujúc podľa § 238 ods. 3 Tr. por. o väzbe obvineného, dňa 6. júla 2010 rozhodoval v takom zložení senátu, ktoré sa pri ďalšom rozhodovaní v tejto trestnej veci zmenilo. Obvinený Š. považuje takýto postup súdu za nezákonný, naplňajúci dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por., t.j., že súd rozhodol v nezákonnom zložení. Dovolateľ je presvedčený, že po podaní obžaloby na súd, keď je vec pridelená konkrétnemu sudcovi, ktorý začne v nej rozhodovať s konkrétnymi prísediacimi, týchto už nie je možné zmeniť. Navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dovolanie opiera, následne zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a tomuto prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolania síce boli podané riadne a včas, ale postup okresného súdu, ktorý akceptoval aj odvolací súd, nie je súladný s ústavou garantovaným právom uvedeným v článku 48, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Uvedené právo je jedným zo zákonných predpokladov spravodlivého procesu. Citovaný článok ústavy v druhej vete v tejto súvislosti odkazuje na ustanovenia zákona. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonný sudca je sudcom, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Keďže prvostupňový rozsudok vyniesol senát v nezákonnom zložení, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por., ostatné dovolacie dôvody uvedené v dovolaní obvinených sa stávajú bezpredmetnými, pretože sa vzťahujú k nezákonnému rozhodnutiu. Túto nezákonnosť mal v odvolacom konaní napraviť už krajský súd.

So zreteľom na už citovaný článok 48 Ústavy Slovenskej republiky, nie je rozhodujúce, či obvinení Š. a D. túto skutočnosť namietali v rámci riadneho alebo až mimoriadneho opravného prostriedku, prípadne že obvinení M.P. a T.P. uvádzali ďalšie dovolacie dôvody. Obmedzujúce ustanovenie uvedené v § 371 ods. 4 veta pred bodkočiarkou Tr. por. v prípade dovolacieho dôvodu pod písmenom b/, prvého odseku § 371 Tr. por. je vzhľadom na uvedený ústavný článok neaplikovateľné.

K návrhu stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR sa písomne vyjadrili Krajské sudy v Bratislave, Nitre a Košiciach, ako aj Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR a Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy. Uvedené subjekty sa priklonili k názoru vyjadrenému v návrhu stanoviska pod bodom A, teda, že obmedzujúce ustanovenie uvedené v § 371 ods. 4 Tr. por., podľa ktorého dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až g/ Tr. por. nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, sa týka aj dôvodu dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por., teda aj prípadov, keď súd rozhodol v nezákonnom zložení senátu.

V Ústave Slovenskej republiky sú okrem iného uvedené a garantované aj najdôležitejšie ľudské práva a základné slobody, ktoré sú následne konkrétne a obsiahnejšie upravené v špecifických právnych predpisoch, v predmetnom prípade, aktuálnom z hľadiska riešenej právnej problematiky v Trestnom poriadku.

Článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v prvej vete ustanovuje, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Práve z tohto dôvodu Trestný poriadok umožňuje aj obvinenému namietať nezákonné zloženie súdu (senátu).

Článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky tým, že zaväzuje štátne orgány (teda aj súdy) konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, zároveň limituje uplatnenie subjektívnych práv obvineného aj obmedzujúcimi ustanoveniami, napr. lehotami a podmienkami uplatnenia práva uvedenými v zákone. To, že sa obvinený rozhodne svoje právo neuplatniť, hoci takúto možnosť priznanú mu zákonom na základe čl. 48 ods. 1 vety prvej ústavy už má, je zákonným prejavom jeho slobodného rozhodnutia. Rovnako však je zákonné aj obmedzenie uplatnenia tohto práva.

Uvedené konštatovanie je výrazom obsahovej nadväznosti ústavnej (aj v jej vnútornej štruktúre) úpravy a trestnoprosesnej úpravy. Preto nemožno právne účinne argumentovať použitím čl. 48 ods. 1 ústavy, lebo príslušná zákonná úprava v § 371 ods. 1 písm. b/ a § 371 ods. 4 Tr. por. je zákonnou konkretizáciou prvého z uvedených ustanovení, čo do rozsahu a podmienok uplatnenia dotknutého práva, a to v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy (tak ako u iných práv, priznávaných právnym poriadkom).

Okrem uvedeného platí všeobecná axioma, že zákon poskytuje ochranu tomu, kto sa o svoje práva náležite stará, t.j. kto si ich uplatňuje spôsobom predpokladaným v zákone. Preto ak obvinený vedel o nezákonnom zložení súdu, resp. senátu (ktorého zloženie mu bolo nesporne a preukázateľne známe), mohol a mal túto skutočnosť namietať už v čase prvostupňového konania, prípadne v rámci odvolacieho konania a nie až v rámci mimoriadneho (dovolacieho) konania.

Dikcia obmedzujúceho ustanovenia uvedená v § 371 ods. 4 Tr. por. vete prvej núti teda procesné strany k tomu, aby nezákonnosť im známych okolností, v danom prípade spočívajúcu v nezákonnom zložení súdu (senátu), namietali už v rámci súdneho konania do právoplatného skončenia trestného stíhania a nevyčkávali nečinne až na konanie o dovolaní. Nemožno v tejto súvislosti prehliadnúť, že uvedená pasivita oprávnenej osoby má negatívny vplyv na rýchlosť, aj na hospodárnosť trestného konania. Okrem toho otázky zákonnosti zloženia súdu (senátu) v zmysle § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. (ale napr. aj otázky príslušnosti súdu - § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por.) majú byť posudzované súdom prvého stupňa, resp. v odvolacom konaní s tým, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/ písm. b/ Tr. por. majú byť preskúmané až vo vzťahu k tomu, ako otázku príslušnosti súdu, či zákonnosti zloženia súdu (senátu) v prípade, ak je sporná, vyriešil súd prvého stupňa, resp. odvolací súd.

Obmedzenie práva podať dovolanie v prípade, ak okolnosť, ktorá sa uvádza ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až g/ Tr. por. bola známa už v skoršom štádiu súdneho konania a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, sa týka iba obvineného (a osôb uvedených v § 369 ods. 5 Tr. por.) a generálneho prokurátora SR. Výnimkou, ktorú Trestný poriadok pripúšťa, je podanie dovolania ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky, u ktorého sa splnenie podmienky v zmysle § 371 ods. 4 vety prvej za bodkočiarkou Tr. por. nevyžaduje, nakoľko nie je účastníkom konania na súde prvého stupňa, ani odvolacieho konania.

12.

ROZHODNUTIE

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení zákona č. 344/2012 Z.z. – súd, ktorý rozhodol o uznaní a o výkone rozhodnutia je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie, vrátane podmieňačného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Ide o osobitné ustanovenie (lex specialis) vo vzťahu k Trestnému poriadku, ktorý sa tu v zmysle § 29 vyššie označeného zákona nepoužije. Výraz (pojem) „oprávnený“ v uvedenom ustanovení je výrazom vecnej a miestnej príslušnosti vo vykonávacom konaní a neznamená možnosť príslušného krajského súdu vzdať sa rozhodovania.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. mája 2015, sp. zn. 2 Ndt 10/2015).

V spore o príslušnosť medzi Krajským súdom v Trnave a Okresným súdom Trnava Najvyšší súd SR vyššie označeným uznesením rozhodol, že príslušným súdom na rozhodnutie o žiadosti o podmieňačného prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného L.G., vedené na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 3Tos/69/2015, je Krajský súd v Trnave.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave rozsudkom, sp. zn. 6Ntc/1/2014 zo dňa 23.01.2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Urto 3/2014, zo dňa 09.04.2014, podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z.z. uznal vo vzťahu k osobe L.G. rozsudok Krajského súdu Eisenstadt, sp.zn. 50 Hv 2/12w, zo dňa 23.01.2013, právoplatný dňa 16.05.2013 vo výroku o treste v trvaní 183 dní, pre spáchanie zločinu krádeže za účelom zárobku vlámaním podľa § 127, § 129 číslo 1, § 130 štvrtý prípad a § 15 rakúskeho Trestného zákonníka; a rozsudok Krajského súdu Korneuburg, sp. zn. 622 Hv 18/12w, zo dňa 25.02.2013, právoplatného dňa 01.03.2013 vo výrokoch o treste v trvaní 730 dní, pre spáchanie zločinu ťažkej krádeže za účelom zárobku vlámaním podľa § 127, § 128 odsek 1 číslo 4, § 129 číslo 1, § 130 tretí a štvrtý prípad rakúskeho Trestného zákonníka a nariadil na území Slovenskej republiky vykonať zvyšky uvedených nepodmieňačných trestov odňatia slobody.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Po odovzdaní odsúdeného Krajský súd v Trnave rozhodol podľa § 18 ods. 2 zák. č. 549/2011 Z.z. o započítaní väzby a výkonu trestu a zároveň nariadil výkon trestu odňatia slobody.

Odsúdený, ktorý vykonáva trest v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, podal žiadosť o podmieňačného prepustenie Okresnému súdu Trnava, ktorý vec postúpil Krajskému súdu v Trnave, nakoľko naposledy označený súd nariadil výkon trestu odňatia slobody.

Krajský súd v Trnave vyslovil podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. per analogiam svoju nepríslušnosť a predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uznesením zo 16. apríla 2015.

Najvyšší súd ako najbližšie spoločne nadriadený súd oboch sporiacich sa súdov (§ 22 ods. 1 Tr. por.) vec preskúmal a rozhodol tak, že na konanie je príslušný Krajský súd v Trnave.

Podľa § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení zákona č. 344/2012 Z.z. - súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieňačného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Toto ustanovenie dáva na otázku, ktorá je predmetom sporu, jednoznačnú a výslovnú odpoveď, ktorá určuje vecnú a miestnu príslušnosť uznávajúceho krajského súdu, v tomto prípade Krajského súdu v Trnave. Ide o osobitné ustanovenie (lex specialis) vo vzťahu k Trestnému poriadku, ktorý sa tu v zmysle § 29 vyššie označeného zákona nepoužije. Výraz „oprávnený“ v dotknutom ustanovení je (ako už bolo uvedené) výrazom vecnej a miestnej príslušnosti vo vykonávacom konaní a neznamená možnosť príslušného krajského súdu vzdať

sa rozhodovania. V prípade podmieneného prepustenia sa oprávnenie (právomoc) vykoná, ak je podaná príslušná žiadosť.

Výklad predmetného kompetenčného ustanovenia, prezentovaný v uznesení krajského súdu, je účelový a zamieňa predbežné a následné rozhodovanie vo vzťahu k uznávaciemu rozsudku.

Nedostatok úpravy príslušného registra (argument krajského súdu) nie je právnym dôvodom na odmietnutie rozhodnutia a túto otázku je (predbežne) potrebné riešiť aplikačne, priamo alebo per analogiam, čo však najvyšší súd v rozsahu svojho rozhodnutia nerieši.

Preto došlo výrokom tohto uznesenia k určení príslušnosti Krajského súdu v Trnave.

13.

ROZHODNUTIE

Z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmiennečnom prepustení (§ 66, § 67 Tr. zák.) je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 a v § 11 Tr. zák. (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody). Ak však súd upravil (znížil) trvanie trestu postupom podľa § 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z. z. alebo postupom podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku, pri kategorizácii trestného činu je rozhodujúca trestná sadzba spojená s použitým ustanovením osobitnej časti Trestného zákona.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 8. septembra 2015, sp. zn. 2 Urtost 1/2015).

Sťažnosť odsúdeného P.K. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. júla 2015, sp. zn. 6Ntc/8/2015, Najvyšší súd SR vyššie označeným uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zamietol žiadosť odsúdeného P.K. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Odsúdený P.K. v ÚVTOS Leopoldov vykonáva zvyšok nepodmienečného trestu odňatia slobody na základe rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Ntc/2/2014, zo dňa 08.04.2014, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Urto 4/2014, zo dňa 11.06.2014, ktorým bol uznaný rozsudok Krajského súdu Eisenstadt, sp. zn. 7 Hv 25/13v, zo dňa 23.09.2013, vo výroku o treste v trvaní 4 (štyroch) rokov, resp. 1461 dní, pre spáchanie trestného činu profesionálnej krádeže vlámaním podľa § 127, 129 bod 1 a 2, 130 štvrtý prípad a 15 Trestného zákonníka Rakúskej republiky a zároveň nariadené vykonať zvyšok uvedeného nepodmienečného trestu odňatia slobody, pričom pre výkon trestu odňatia slobody bol odsúdený podľa § 48 odsek 2 písm. b/ Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti uzneseniu podal sťažnosť odsúdený ústne do zápisnice po jeho vyhlásení, ktorú neskôr písomne odôvodnil osobne i prostredníctvom obhajcu.

Sťažnostné námietky sú (obsahovo) vyjadrené v nasledujúcej časti odôvodnenia, ktorá sa s nimi aj vysporiadava.

Vyššie uvedené neplatí o námietkach proti samotnému uznávaciemu rozsudku, ktorý nie je predmetom tohto prieskumu a bol najvyšším súdom preskúmaný v predchádzajúcom odvolacom konaní.

Najvyšší súd po prieskume v rozsahu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku konštatuje:

Námietky uplatnené v sťažnosti proti napadnutému uzneseniu:

Krajský súd v Trnave nie je príslušný na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení v nadväznosti na § 521 ods. 4 Tr. por.

Námietka je nedôvodná. Krajský súd v Trnave, ktorý právoplatne rozhodol o uznaní a výkone dotknutého rozhodnutia je príslušný na rozhodnutie o podmiennečnom prepustení podľa § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. a Trestný poriadok (teda ustanovenie § 521 ods. 2, ods. 4 Tr. por.) sa v tejto výslovne upravenej otázke nepoužije (§ 29 zák. č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2010 Z.z. a contrario).

V sťažnosti sú, ako už bolo uvedené, obsiahnuté výhrady proti uznávaciemu rozsudku, ktorý je však právoplatný a súd rozhodujúci o sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o podmiennečné prepustenie nemá pôsobnosť na preskúvanie tohto rozsudku.

Súčasťou uznania (i keď je táto otázka riešená v odôvodnení v súvislosti s potrebnou obojstrannou trestnosťou činu) však podľa výroku uznávacieho rozsudku nie je právna kvalifikácia predmetných skutkov

z hľadiska Trestného zákona Slovenskej republiky – nie je teda otázkou, ktorá by bola záväzne vyriešená pre konanie o podmieňanom prepustení. Zároveň je otázkou sťažovateľom namietanou (dve tretiny výkonu trestu odňatia slobody pri zločine ako formálna podmienka pre podmieňané prepustenie).

V tomto prípade je potrebné stotožniť sa s právnou kvalifikáciou, ktorú určil (i keď, ako už bolo uvedené, nezáväzne) najvyšší súd pri rozhodovaní o odvolaní proti uznávaciemu rozsudku. Pri krádeži vlámaním spojenom so spôsobením malej škody (minimálne 266 eur) ide v posudzovanej veci o kvalifikáciu podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. v nadväznosti na § 125 ods. 2 a § 138 písm. e/ Tr. zák. (viď stanovisko NSSR 116/2012 – II), a to vzhľadom ku škode 288 eur (skutok I.1/ uznávacieho rozsudku).

Rozhodujúca z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmieňanom prepustení (§§ 66 – 67 Tr. zák.) je (však) právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia, ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a to z hľadiska kritérií uvedených v §§ 10 a 11 Tr. zák. (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody).

Pri právnej kvalifikácii podľa uznaného rozhodnutia (trestný čin profesionálnej krádeže vlámaním podľa §§ 127, 129 bod 1 a 2, 130 štvrtý prípad, 15 rakúskeho Trestného zákonníka) ide o úmyselný trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov – sadzba 1 až 10 rokov podľa § 130 rakúskeho Trestného zákonníka.

Ide teda o zločin (§ 11 ods. 1 Tr. zák.), čomu zodpovedá lehota pre podmieňané prepustenie podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák., ktorá plynie od 19. októbra 2013 (uznesenie o započítaní – č.l. 93). Podmienka výkonu dvoch tretín trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený vo výmere štyroch rokov, teda bude splnená 19. júna 2016 (započítanie od 19.10.2013, dve tretiny zo štyroch rokov – 32 mesiacov - keďže nejde o trestnoprocesnú lehotu ani lehotu podľa § 136 Tr. zák., deň 19.10.2013 sa do doby uvedenej v § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. započítava).

To zodpovedá po pripočítaní jednej tretiny trestu (16 mesiacov) údaju v osvedčení rakúskeho súdu o dátume výkonu celého trestu – 19.10.2017.

Na základe uvedeného najvyšší súd sťažnosť odsúdeného zamietol ako nedôvodnú, keďže nebola splnená formálna podmienka pre možnosť podmieňaného prepustenia, tak ako to konštatuje krajský súd.

14.

ROZHODNUTIE

I. Povaha rozhodovania o uznaní a o výkone cudzieho rozhodnutia (podľa Trestného poriadku aj podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z.) vylučuje, aby bol výrok o treste uznávaného rozhodnutia nahradený výrokom o uložení súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák. vo vzťahu k rozsudku slovenského súdu, teda výrokom o uložení trestu aj za trestný čin, ktorého sa uznávané rozhodnutie netýka.

Taký postup by mohol vyvolať aj rovnako vylúčené nahradenie jedného trestu, ktorý bol uložený uznávaným rozhodnutím za viac trestných činov, dvoma alebo viacerými trestami, uloženými slovenským súdom rozhodujúcim o uznaní dotknutého cudzozemského rozhodnutia.

II. Okolnosť, že v prípade rozhodovania slovenského súdu by sa ukladal súhrnný trest podľa § 42 Tr. zák., nie je v uznávacom konaní dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. (nezlučiteľnosť sankcie s právnym poriadkom Slovenskej republiky) ani dôvodom na odmietnutie uznania podľa § 16 ods. 1 a 2 tohto zákona.

III. „Zohľadnenie“ v zmysle § 7b ods. 2 Tr. zák. sa vo vzťahu k odsúdeniu súdom iného členského štátu Európskej únie uplatní v novom, po právoplatnosti takého odsúdenia vedenom trestnom konaní, a to ako trestnoprávny dôsledok recidívy pri spáchaní trestného činu, za ktorý je jeho páchatel' odsudzovaný slovenským súdom (§§ 37 písm. m/, 38 ods. 5 a 6, 47 ods. 2, 61 ods. 3, ods. 5 písm. a/ Tr. zák.).

Naopak, vyššie označené ustanovenie sa neuplatní pri trestaní viacčinného súbehu trestných činov súhrnným trestom ani pri novom odsúdení a potrestaní za všetky čiastkové útoky toho istého pokračovacieho trestného činu spoločným trestom (§§ 42 ods. 3, 41 ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2013, ktoré má vo vzťahu k ustanoveniu § 7b ods. 2 Tr. zák. v naposledy uvedenom znení povahu osobitného ustanovenia - lex specialis). V týchto prípadoch ide o samostatne uložené a vykonávané sankcie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 4. augusta 2015, sp. zn. 2 Urto 4/2015).

Vyššie uvedeným rozsudkom Najvyšší súd SR na odvolanie prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19.5.2015, sp. zn. Ntc 6/2015, podľa § 518 ods. 4 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, v znení zákona č. 344/2012 Z.z.

sa uznáva a vykoná

A. – vo výroku o vine a treste odňatia slobody rozsudok Okresného súdu vo Frýdku – Místku, sp. zn. 3T/20/2014, z 9. decembra 2014, ktorým bol

M.B., štátny občan Slovenskej republiky, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody vo Väznici Vinařice, Česká republika,

uznaný za vinného v ad I. - z prečinu podvodu podľa § 209 ods. 1, ods. 2 ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky a v ad II./1,2 - z pokusu prečinu krádeže podľa § 21 ods. 1, k § 205 ods. 1 písm. b), ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky, na skutkovom základe, uvedenom vo výroku rozsudku Okresného súdu vo Frýdku – Místku z 9.12.2014, sp. zn. 3T/20/2014, a bol odsúdený za tieto prečiny a za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia a vykázania podľa § 337 ods. 1 písm. h/ Trestného zákonníka Českej republiky, z ktorého bol uznaný za vinného v bode 2/ rozsudku Okresného súdu Opava z 22. júla 2014, sp. zn. 27T/98/2014, podľa § 209 ods. 3 Trestného zákonníka za použitia § 45 Trestného zákonníka a ďalej § 43 ods. 2 Trestného zákonníka na spoločný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

B. – v bode 2/ výroku o vine rozsudok Okresného súdu v Opave, sp. zn. 27T/97/2014, z 22. júla 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 3To/300/2014, z 10. septembra 2014, ktorým bol M.B. uznaný za vinného z prečinu marenia úradného rozhodnutia a vykázania podľa § 337 ods. 1 písm. b/ Trestného zákonníka Českej republiky na skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa, najmenej od 27. mája 2014 do 5.35 hodiny dňa 28. mája 2014 v O., H. nad M. – Ž., okres O. a inde, sa svojvoľne zdržiaval na území Českej republiky a to do času než bol zadržaný Políciou ČR, napriek tomu, že vedel, že mu rozsudkom Okresného súdu Opava

z 21. júna 2005, sp. zn. 27T/18/2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 11. augusta 2005, bol uložený okrem iného aj trest vyhostenia z územia Českej republiky na dobu 4 (štyroch) rokov, t.j. do 12. decembra 2014.

Odsúdený M.B. sa na výkon zvyšku trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len krajský súd) takto:

„Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 549/2011 Z.z.“), a § 517 ods. 1 Tr. por.

uznáva

rozsudok Okresného súdu vo Frýdku - Místku, sp.zn. 3T/20/2014 z 9.12.2014, ktorým bol

M.B., nar. X. v O.P., trvale bytom O.P. č. X., okres N., Slovenská republika, slovenský štátny občan, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody vo Väznici Vinařice, Česká republika,

uznaný za vinného v ad I. - z prečinu podvodu podľa § 209 ods. 1, ods. 2 ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky a v ad II/1,2 - z pokusu prečinu krádeže podľa § 21 ods. 1, k § 205 ods. 1 písm. b), ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky, na skutkovom základe, že:

ad I.

dňa 5.8.2013 v N. čp., okr. F.-M., a inde v dobe od 07.30 hod. do 12.00 hod. s úmyslom vylákať finančné prostriedky pod zámienkou predaja a prevodu na nového majiteľa traktora zn. Zetor 5245, ŠPZ: X., VIN X., majiteľky M.Sz., predviedol tento traktor záujemcovi o kúpu poškodenému V.V., ktorému sa predstavil ako D., potom, čo poškodený súhlasil s kúpou, osobným motorovým vozidlom poškodeného odišli k údajnému prepisu vozidla na nového majiteľa na Mestský úrad v T., keď cestou medzi obcami N. a mestom T. vypísal kúpnu zmluvu o kúpe predmetného traktora a ďalej príjmový pokladničný doklad potvrdzujúci prevzatie finančnej čiastky vo výške 7.500 Eur od poškodeného, ktorý opatril pečiatkou „Auto bazar L. T. L. X. T. X.“ a tento podpísal ako D. a potom, čo čiastku vo výške 7.500 Eur od poškodeného prevzal, tak pred budovou Mestského úradu v T. vystúpil z vozidla, poškodenému povedal, nech na neho vo vozidle počká, že ide vybaviť prepis traktora, avšak späť do vozidla sa za poškodeným nevrátil, prepis traktora nezaistil, z miesta odišiel, prevzatú finančnú hotovosť od poškodeného použil neznámym spôsobom a poškodenému V.V., nar. X., bytom Š., F. č. X., Slovenská republika, spôsobil škodu vo výške najmenej 7.500 Eur, teda 194.513,- Kč,

pričom tohto konania sa dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu v Ostrave zo dňa 23.1.2009, sp.zn. 6T 274/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Ostrave zo dňa 10.3.2009, sp. zn. 3To/130/2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.3.2009, bol odsúdený pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona účinného do 31.12.2009 k trestu odňatia slobody v trvaní 3 roky a 6 mesiacov so zaradením do väznice s ostrahou, ktorý vykonal dňa 2.6.2012,

ad II. (spoločne s obž. B.Š)

1/ dňa 23.5.2014 v dobe od 05.30 hod. do 06.00 hod. v obci B., miestna časť H., okr. F.-M., po predchádzajúcej dohode v úmysle odcudziť drewnú hmotu, po násilnom prekonaní uzamknutej závery pri vjazde do skladu drewnej hmoty nechali naložiť na nákladnú súpravu zn. Tatra 815, X., celkom 20m³ smrekovej guľatiny triedy B dĺžky kmeňa 10-12 m, stredového priemeru 25-30 cm v celkovej hodnote 36.000,- Kč, vlastníka P.K., IČ: X., so sídlom R. pod R., P. X., kedy prevádzkovateľovi nákladnej súpravy predložili fiktívne doklady oprávňujúce ich k disponovaniu so smrekovou guľatinou, pričom k odcudzeniu drewnej hmoty v konečnom dôsledku nedošlo z dôvodu opatrnosti posádky nákladnej súpravy, ktorá overila vlastníctvo smrekovej guľatiny, ktorá bola ihneď zložená späť na skládku drewnej hmoty,

2/ dňa 28.5.2014 okolo 05.55 hod. v H. nad M. – Ž., okr. O., v lesnom poraste na území zvanom „R.“ na základe vzájomnej dohody so zámerom odcudziť zo skládky porezanú zmiešanú drewnú guľatinu smrekovca, jedlí a borovic, o celkovom objeme 32,51 m³ z toho 8,44 m³ borovice v celkovej hodnote najmenej 18.568,Kč,

ďalej 9,47 m³ smrekovca v celkovej hodnote najmenej 25.379,- Kč, 14,6 m³ jedle v celkovej hodnote najmenej 37.814,- Kč, z toho celkom 11 ks guľatiny každú o dĺžke 4 m a priemeroch 3x22 cm, 1x33 cm, 1x34 cm, 1x35 cm, 1x39 cm, 1x43 cm, 1x45 cm, 1x50 cm a 1x68 cm, naložili pomocou hydraulického ruky slúžiacej pre nakladanie drevnej hmoty, ktorá bola súčasťou vopred pripraveného nákladného vozidla zn. Man, X., zelenej farby, na špeciálny náves X. majiteľa spoločnosti L.& F., s.r.o., IČ X., B. a zostávajúcu časť porezanej drevnej hmoty, a to guľatiny o dĺžke 8m, o priemere 52 cm, 49 cm, 48 cm, 45 cm, 2x43 cm, 42 cm, 40 cm, 2x33 cm, 4x31 cm a 25 cm, ďalej guľatiny o dĺžke 4 m a priemere 2x42 cm, 36 cm, 35 cm, 4x34 cm, 33 cm, 6x31 cm, 2x29 cm, 28 cm, 25 cm, 2x24 cm, 22 cm, 21 cm a 2x20 cm, si potom pripravili k odvezeniu na zem vedľa návesu, avšak k odcudzeniu nezávisle od ich vôle nedošlo v dôsledku sledovania a zásahu Polície ČR a k spôsobeniu škody v celkovej výške najmenej 81.761,- Kč spoločnosti O. I., a.s., IČ X., Na P. X., X. P. –N.M., tak nedošlo,

a bol odsúdený podľa § 205 ods. 3 Tr. zákonníka za použitia § 45 ods. 1 Tr. zákonníka a ďalej § 43 ods. 2 Tr. zákonníka k spoločnému súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 56 ods. 2 písm. c) Tr. zákonníka sa obžalovaný zaraďuje pre výkon tohto trestu do väznice s ostrahou.

Podľa § 70 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zákonníka sa ďalej ukladá trest prepadnutia vecí alebo inej majetkovej hodnoty – konkrétne špecifikovaných vo výroku rozsudku (15 ks mobilných telefónov, 6 ks listiny, 6 obalov SIM kariet, 8 ks SIM kariet a 2 ks pečiatok).

Podľa § 43 ods. 2 Tr. zákonníka sa zrušuje výrok o treste z rozsudku Okresného súdu v Opave zo dňa 22.7.2014, č.k. 27 T 97/2014-183, ktorý nadobudol vo vzťahu k obžalovanému B. právoplatnosť dňa 10.9.2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom ku zmene, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

na území Slovenskej republiky

vo výroku o vine a vo výroku o treste odňatia slobody.

Podľa § 517 ods. 2 Tr. por. bude odsúdený M.B. vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.).“

Proti rozsudku podal odvolanie prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len prokurátor). Namietal v ňom okolnosti, ktoré sú obsahovo uvedené v ďalšej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa aj s uplatnenými odvolacími námietkami vysporiadava.

Najvyšší súd vec preskúmal a rozhodol v intenciiach § 29 zák. č. 549/2011 Z.z. v znení zák. č. 344/2012 Z.z. (ďalej len zákon) a § 518 ods. 4 Tr. por. a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, a to na základe čiastočnej dôvodnosti odvolacích námietok prokurátora.

Rozhodnutie krajského súdu je v jeho podstate správne, aj keď neúplné a pri prekročení hranice subsidiárneho použitia Trestného poriadku (a v jeho zmysle aj zmluvy o právnej pomoci medzi Českej republikou a Slovenskou republikou) v zmysle § 29 zákona. To sa prejavilo aj pri výpočte kritérií, ktoré sú posudzované uznávacím súdom (krajský súd - § 516 ods. 1 Tr. por., správne dôvody odmietnutia uznania podľa § 17 zákona).

Tieto kritéria sa sčasti prekrývajú.

Ustanovenie § 16 ods. 1 a 2 zákona znie: “ Súd rozhodne o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia, ak

a) proti tej istej osobe pre ten istý skutok už bolo právoplatne rozhodnuté slovenským súdom alebo ak súd má informáciu, že konanie vedené v niektorom členskom štáte proti tej istej osobe pre ten istý skutok sa právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý bol už vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov štátu, v ktorom bol vyneseneý,

b) skutok, pre ktorý bolo vydané rozhodnutie, nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 4 ods. 2 a 3; vo vzťahu k daniam, poplatkom, clám alebo k mene nemožno odmietnuť výkon rozhodnutia iba preto, že právny poriadok Slovenskej republiky neupravuje rovnaký druh daní

alebo cieľ alebo neobsahuje rovnaké ustanovenia týkajúce sa daní, poplatkov, cieľ alebo meny ako právny poriadok štátu pôvodu,

c) osoba, proti ktorej rozhodnutie smeruje, je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu,

d) osoba, proti ktorej rozhodnutie smeruje, nie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky z dôvodu jej veku trestne zodpovedná za konanie, pre ktoré bolo vydané rozhodnutie,

e) výkon rozhodnutia je premlčaný podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a na stíhanie trestného činu je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky,

f) nie je splnená podmienka uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 4 ods. 1,

g) odsúdený neudelil súhlas s odovzdaním výkonu rozhodnutia, hoci sa jeho súhlas vyžaduje,

h) rozhodnutie zjavne nezodpovedá vydanému osvedčeniu, alebo ak vydané osvedčenie je neúplné, nie je priložený preklad do štátneho jazyka podľa § 23, alebo ak neobsahuje všetky údaje potrebné na vydanie rozhodnutia o uznaní a výkone alebo riadne doplnené na základe žiadosti súdu v určenej lehote,

i) dĺžka výkonu trestnej sankcie, ktorá má byť vykonaná, je kratšia ako šesť mesiacov,

j) z osvedčenia vyplýva, že dotknutá osoba sa osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia okrem prípadov, keď sa v osvedčení uvádza, že dotknutá osoba v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku štátu pôvodu

1. bola včas predvolaná, a tým informovaná o termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami doručili informácie o termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania a informovaná o tom, že justičný orgán štátu pôvodu môže vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania, alebo

2. vedomá si plánovaného konania splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol vymenovaný dotknutou osobou alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní, a tento právny zástupca ju v konaní obhajoval, alebo

3. po tom, ako sa jej doručilo rozhodnutie a bola výslovne poučená o práve na opravný prostriedok, na ktorom má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožní opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktorý môže viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového, výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok alebo nepodala opravný prostriedok v rámci príslušnej lehoty,

k) nebol udelený súhlas štátu pôvodu so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred odovzdaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin podľa § 21 ods. 2 písm. g),

l) uložený trest zahŕňa opatrenie týkajúce sa psychiatrickej alebo zdravotnej starostlivosti alebo iné opatrenie zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktoré nemožno vzhľadom na právny poriadok Slovenskej republiky alebo na systém zdravotníctva Slovenskej republiky vykonať a nemožno postupovať podľa § 17 ods. 2,

m) nedôjde k dohode s justičným orgánom štátu pôvodu o čiastočnom uznaní a výkone rozhodnutia a justičný orgán štátu pôvodu nevezme osvedčenie späť.

(2) Súd môže rozhodnúť o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia aj vtedy, ak sa rozhodnutie týka skutkov, ktoré sa podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považujú za spáchané čiastočne alebo v celom rozsahu na území Slovenskej republiky, pričom súd zohľadní najmä okolnosti spáchania skutku.“

V iných než vyššie uvedených prípadoch príslušný súd rozhodne o uznaní a výkone dotknutého rozhodnutia (§ 17 ods. 1 zákona), a to pokiaľ ide o výrok o vine a sankcii spojené s odňatím slobody.

Najvyšší súd zistil, že nie je dôvod na odmietnutie uznania a výkon rozhodnutia podľa vyššie citovaného zákona.

Vo vzťahu k niektorým okolnostiam, ktoré sú v tomto zmysle objasňované v napadnutom rozsudku, je potrebné uviesť, že je daná obojstranná trestnosť predmetných skutkov, tak ako to uvádza krajský súd, pričom sa tento aspekt pri trestnom čine podvodu podľa § 209 ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky nepreskúmava (podvodné konanie v zmysle § 4 ods. 3 písm. b) zákona, ak má trestná sankcia hornú hranicu najmenej tri roky).

Trestné stíhanie v štádiu súdneho konania (Okresný súd Žilina, sp. zn. 28T/88/2014) nevyvoláva potrebu udelenia súhlasu štátu pôvodu podľa § 16 ods. 1 písm. k/, § 21 ods. 1 písm. g/ zákona, nakoľko je táto otázka vyriešená súhlasom odsúdeného s odovzdaním výkonu rozhodnutia do Slovenskej republiky (§ 21 ods. 2 písm. e/ zákona) – odsúdený podľa osvedčenia českej strany i sústavnými, a to aj aktuálnymi podaniami o odovzdanie výkonu rozhodnutia dokonca žiada. Zásada špeciality sa teda neuplatní.

Možno ešte dodať, že z hľadiska základných podmienok uznania a výkonu sú splnené všetky okolnosti

uvedené v § 4 ods. 1 písm. a/, § 3 písm. g/ zákona (občianstvo, pobyt, sociálne väzby).

K odvolacím námietkam prokurátora:

Odvolací súd vyhovel námietke, že došlo len ku čiastočnému uznaniu, nie v celom rozsahu osvedčenia Okresného súdu vo Frýdku-Místku, ktoré zahŕňa aj trestný čin uvedený v bode 2/ výroku o vine rozsudku Okresného súdu v Opave. Musí teda dôjsť k uznaniu (uznávacím rozsudkom) viny vo vzťahu ku všetkým trestným činom (skutkom), za ktoré bol uložený (súhrnný spoločný) trest, ktorý sa uznáva a vykoná.

Preto bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť a uznanie viny v novom rozsudku doplniť o vyššie uvedený trestný čin, zahrnutý v rozsudku Okresného súdu v Opave, ktorého sa netýkalo zrušenie výroku o vine tohto rozsudku pri ukladaní spoločného trestu Okresným súdom vo Frýdku-Místku.

Podoba tejto zmeny je uvedená vo výroku tohto rozsudku, kde je zároveň doplnená citácia výroku o spoločnom súhrnnom treste označením trestných činov, za ktoré bol uložený, a boli vypustené nadbytočne citované časti výroku rozsudku Okresného súdu vo Frýdku-Místku (čím sa vyhovel ďalšej námietke prokurátora) a nadbytočné, resp. nesprávne označenie ustanovení §§ 517 ods. 1 a 517 ods. 2 Tr. por.

Nie je však dôvodná námietka uvedená pod bodom II. v odôvodnení odvolania prokurátora. Táto je prezentovaná nasledovne:

„Som tiež toho názoru, že pri uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia je potrebné zohľadniť postavenie osoby v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, vrátane zásad o ukladaní súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák.

M.B. bol rozsudkom Okresného súdu Čadca 3T/56/2014 z 19.05.2014, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov.

Uvedené odsúdenie má vplyv na uznanie a výkon tej časti rozsudku Okresného súdu Frýdek - Místek 3T/20/2014 z 09.12.2014, ktorou bol odsúdený pre skutok spáchaný 05.08.2013 v tom zmysle, že vzhľadom na rozsudok Okresného súdu Čadca z 19.05.2014 prichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu.

Čo sa týka ďalších skutkov spáchaných v časovom rozmedzí 23. - 28.05.2014, vo vzťahu k týmto prichádza do úvahy uloženie samostatného úhrnného trestu odňatia slobody.

Ak by k zohľadneniu trestov uložených už predtým slovenskými súdmi nedošlo a uznávané cudzie rozhodnutia by „žili vlastným životom“, mohlo by tým dôjsť v závislosti od okolností konkrétneho prípadu k zvýhodneniu alebo znevýhodneniu postavenia odsúdeného.

V danom konkrétnom prípade, zohľadňujúc zásadu nezhoršenia postavenia odsúdeného v štáte výkonu vyplývajúcou z § 17 ods. 4 zákona č. 549/2011 Z.z., ale tiež pravidlo bezdôvodného nezvýhodnenia postavenia odsúdeného, sa ako najzložitejšia javí otázka uloženia adekvátneho trestu odňatia slobody, pričom odsúdený sa skutkov v Českej republike spáchaných v dňoch 23. - 28.05.2014 dopustil bezprostredne po tom, čo bol na území Slovenskej republiky dňa 19.05.2014 odsúdený za iný trestný čin majetkového charakteru. Ako jedným z možných východísk vidím alternatívu uloženia súhrnného trestu odňatia slobody v nezmenenej výške, ako tomu bolo rozsudkom Okresného súdu Čadca 3T/56/2014 z 19.05.2014, no bez podmieneného odkladu jeho výkonu, za súčasného primeraného nižšieho trestu vo vzťahu k ostatným skutkom, ako je zákonom stanovená minimálna výška trestu predpokladaného pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 4 Tr. zák.“

Taký postup by bol vzhľadom na povahu uznávacieho konania nemožný. Znamenal by negáciu uznávaného rozhodnutia v otázke uloženia súhrnného spoločného (teda jedného) trestu a namiesto toho (bez právneho podkladu bez zrušenia dotknutého výroku - § 17 ods. 1 a ods. 2 zákona rieši iné otázky) uloženie jednak „česko – slovenského“ súhrnného trestu, a jednak ďalšieho úhrnného trestu, a to namiesto súdu Českej republiky, za trestné činy spáchané v Českej republike a podľa Trestného zákonníka Českej republiky (a iné kontroverzné aspekty a dôsledky).

Povaha rozhodovania o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia (podľa Trestného poriadku aj podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zák. č. 344/2012 Z.z.) vylučuje, aby bol výrok o treste uznávaného rozhodnutia

---

nahradený výrokom o uložení súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák. vo vzťahu k rozsudku slovenského súdu, teda výrokom o uložení trestu aj za trestný čin, ktorého sa uznávané rozhodnutie netýka.

Taký postup by mohol vyvolať aj rovnako vylúčené nahradenie jedného trestu, ktorý bol uložený uznávaným rozhodnutím za viac trestných činov, dvoma alebo viacerými trestami, uloženými slovenským súdom rozhodujúcim o uznaní dotknutého cudzozemského rozhodnutia.

Okolnosť, že v prípade rozhodovania slovenského súdu by sa ukladal súhrnný trest podľa § 42 Tr. zák., nie je v uznávacom konaní dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 2 zák. č. 549/2011 Z.z. v znení zák. č. 344/2012 Z.z. (nezlučiteľnosť sankcie s právnym poriadkom Slovenskej republiky) ani dôvodom na odmietnutie uznania podľa § 16 ods. 1 a 2 tohto zákona.

Pre doplnenie problematiky, v opačnom poradí potom platí:

Vo vzťahu k odsudzujúcemu rozsudku súdu iného štátu nemožno uložiť súhrnný trest. Ak ide o rozsudok členského štátu Európskej únie, vyplýva to z ustanovenia § 42 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2013, ktoré má vo vzťahu k ustanoveniu § 7b ods. 2 Tr. zák. v naposledy uvedenom znení povahu osobitného ustanovenia (lex specialis).

„Zohľadnenie“ v zmysle § 7b ods. 2 Tr. zák. sa uplatní ako trestnoprávny dôsledok recidívy pri spáchaní trestného činu, za ktorý je jeho páchatel' odsudzovaný slovenským súdom (§§ 37 písm. m/, 38 ods. 5 a 6, 47 ods. 2, 61 ods. 3, ods. 5 písm. a/ Tr. zák.).

Preto nebola táto (vyššie popísaná) námietka prokurátora vo výroku uznávaného rozhodnutia zohľadnená.

Pokiaľ ide o výkon trestu odňatia slobody (jeho zvyšku) v Slovenskej republike, zaradenie do stredného stupňa stráženia najlepšie zodpovedá z hľadiska režimu výkonu trestu uznávaného rozsudku (výkonu trestu vo väznici s ostrahou v Českej republike) - nejde však o kritériá takého zaradenia uvedené v § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., ktoré sa pri rozhodovaní o uznaní a výkone nezohľadňujú.

15.

ROZHODNUTIE

O súhlas štátu pôvodu podľa § 16 ods. 1 písm. k/, § 21 ods. 2 písm. g/, zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. sa žiada pred rozhodovaním príslušného súdu o uznaní a výkone rozhodnutia justičného orgánu štátu pôvodu, a to vo vzťahu ku konkrétnemu už vedenému trestnému stíhaniu alebo výkonu trestu odsúdeného pre trestný čin spáchaný pred odovzdaním. V zmysle § 21 ods. 3 označeného zákona a § 31 ods. 2 písm. g/, ods. 4, § 32 ods. 1, ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov takú žiadosť príslušnému justičnému orgánu štátu pôvodu podáva súd (predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie), ktorý je (by bol) príslušný na vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu v dotknutej veci. Žiadosť (viacero takých žiadostí) predloží justičnému orgánu štátu pôvodu súd príslušný na rozhodnutie o uznaní a výkone predmetného rozhodnutia.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 9. júna 2015, sp. zn. 2 Urto 3/2015).

Odvolanie krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26.2.2015, sp. zn. 6 Ntc 14/2014, Najvyšší súd vyššie uvedeným uznesením podľa § 518 ods. 4 Tr. por. zamietol.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) tak, že podľa § 16 odsek 1 písmeno k/ zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, odmietol uznanie a výkon rozsudku Okresného súdu v Novom Jičíne, sp. zn. 4T/50/2014, zo dňa 26.03.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 5To/138/2014, zo dňa 25.04.2014, ktorým bol občanovi Slovenskej republiky, M.D., nar. X. v D.S., trvale bytom D.S., J.L. X., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody vo Väznici Příbram, ČR, uložený pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 178 odsek 1 Trestného zákonníka Českej republiky a iné, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov so zaradením na jeho výkon do väznice s ostrahou.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie prokurátor.

Namietal v ňom, že nepodanie žiadosti Okresnou prokuratúrou v Trnave justičnému orgánu Českej republiky na poskytnutie súhlasu s trestným stíhaním M.D. pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., vedeným na okresnej prokuratúre pod sp. zn. 2 Pv 785/09, nie je dôvodom na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 16 ods. 1 písm. k/ zákona použitého na rozhodovanie.

V zmysle § 16 odsek 1 písmeno k/ zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov súd rozhodne o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia, ak nebol udelený súhlas štátu pôvodu so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred odovzdaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin podľa § 21 odsek 2 písmeno g/ citovaného zákona.

Ustanovenie § 21 odsek 2 písmeno g/ citovaného zákona znie: „Ak bola osoba odovzdaná do Slovenskej republiky, zásada špeciality sa neuplatní, ak justičný orgán štátu pôvodu udelil súhlas so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred odovzdaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin.“

V danom prípade Krajský súd v Trnave po prvotnom vyjadrení prokurátora mal v zmysle § 16 odsek 3 citovaného zákona požiadať štát pôvodu o stanovisko k zásade špeciality a nie zisťovať, či Okresná prokuratúra Dunajská Streda žiadala o súhlas s trestným stíhaním obvineného M.D. Okresná prokuratúra Dunajská Streda totiž vo veci, sp. zn. 2 Pv 785/09, nemala doposiaľ zákonný dôvod žiadať cudzí orgán o udelenie súhlasu na trestné stíhanie obvineného M.D., keďže nedošlo k fyzickému odovzdaniu M.D. na územie Slovenskej republiky, na ktorú skutočnosť je zásada špeciality naviazaná.

Na základe uvedeného odvolateľ navrhuje, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie zrušil a krajskému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd krajského súdu odvolanie podané podľa § 15 ods. 5 zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. prejednal a rozhodol o ňom, v zmysle § 29 naposledy označeného zákona, podľa § 518 ods. 4 vety druhej Trestného poriadku, keďže nie je dôvodné.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam prokurátora je potrebné odkázať na napadnuté rozhodnutie, resp. jeho odôvodnenie.

Najvyšší súd dodáva, že keďže trestné stíhanie M.D. v Slovenskej republike nebolo zastavené, mal byť súhlas českej strany žiadaný, aby mohlo byť naďalej vedené.

Zásada špeciality sa naozaj uplatní až po odovzdaní odsúdeného na výkon trestu do Slovenskej republiky (§ 21 ods. 1 použitého zákona). Mechanizmus uznávania a dôvod odmietnutia uznania podľa § 16 ods. 1 písm. k/ vo vzťahu k § 21 ods. 2 písm. g/, ods. 3 tohto zákona je však legislatívne nastavený tak, že na zistené trestné stíhanie odsúdeného je potrebné reagovať žiadosťou o súhlas s týmto stíhaním už predbežne a pre rozhodnutie (pozitívne alebo negatívne) o uznaní je rozhodujúci výsledný stav, teda udelenie alebo neudelenie súhlasu štátom pôvodu. To platí aj v prípade pasivity orgánu príslušného na podanie žiadosti o udelenie súhlasu.

Krajský súd nemal dôvod žiadať justičný orgán štátu pôvodu o stanovisko k dôvodu odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 16 ods. 3 veta druhá použitého zákona (teda fakultatívne). Žiadosť o udelenie súhlasu totiž nebola českej strane vôbec podaná (aj keď krajský súd príslušnú prokuratúru na jej podanie opakovane vyzval).

O súhlas štátu pôvodu podľa § 16 ods. 1 písm. k/, § 21 ods. 2 písm. g/ zák. č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. sa žiada pred rozhodovaním príslušného súdu o uznaní a výkone rozhodnutia justičného orgánu štátu pôvodu, a to vo vzťahu ku konkrétnemu už vedenému trestnému stíhaniu alebo výkonu trestu odsúdeného pre trestný čin spáchaný pred odovzdaním. V zmysle § 21 ods. 3 naposledy označeného zákona a § 31 ods. 2 písm. g), ods. 4, § 32 ods. 1, ods. 2 zák. č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov sa taká žiadosť príslušnému justičnému orgánu štátu pôvodu podáva prostredníctvom súdu (predsedu senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudcu pre prípravne konanie), ktorý je (by bol) príslušný na vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu v dotknutej veci.

16.

ROZHODNUTIE

Nesprávny postup súdu na hlavnom pojednávaní pri určení poradia záverečných rečí upraveného v § 274 ods. 2 Tr. por., je síce porušením tohto ustanovenia, ale samo osebe nie je porušením práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom, predpokladaným v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda ani dôvodom dovolania.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. júna 2015, sp. zn. 2 Tdo 35/2015).

Najvyšší súd SR dovolanie obvineného Z.N. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 27. januára 2015, sp. zn. 5To/41/2014, vyššie uvedeným uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 2T/116/2011, zo 6. novembra 2013, bol obvinený Z.N. uznaný za vinného zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dná 24. júla 2007, v čase okolo 23.45 hod. v obci G., okr. D. S., v mieste svojho trvalého pobytu na B. ulici, na dvore rodinného domu č. X., ako držiteľ zbrojného preukazu si za účelom kúpy zadovážil legálne držanú zbraň zn. broková dvojka zn. Zbrojovka, typ ZP 47, kaliber 12-12, v.č. X., ktorú držiak v ruke v nabitom stave namieril na svoju bývalú manželku Mgr. M.G., ktorú následne fyzicky napadol, udieral ju do oblasti tváre, chytil za ruku, zvalil na zem, kde ju kopol, pričom jej zranenia nespôsobil, taktiež namieril zbraň na tam prítomného M.B., čím vzbudil u oboch dôvodnú obavu, pričom v priebehu hádky mu M.B. zbraň zobral a zahodil do krikov.

Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 7 mesiacov, pričom výkon trestu mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov.

Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 5To/41/2014, z 27. januára 2015, postupom podľa § 319 Tr. por., zamietol odvolanie obvineného Z.N. ako nedôvodné.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/41/2014, podal obvinený Z.N. prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por.

V úvodnej časti svojho dovolania (body I až V) podrobne rozobral rozhodnutia Okresného súdu Dunajská Streda i Krajského súdu v Trnave s dôrazom na nesprávne rozhodnutie obidvoch súdov vo veci samej a s poukazom na nesprávne odôvodnenia rozhodnutí. Rozsiahlo vyhodnotil výpovede vypočutých svedkov, rozobral skutkový stav veci a ponúkol svoje hodnotenie dôkazov a svoje právne závery k právnej kvalifikácii skutku i k uloženému trestu, rozdielne od zistených a konštatovaných záverov obidvoch súdov.

V ďalšom vecne poukázal na nezákonne vykonanie výsluchov poškodenej Mgr. M.K., rod. N. z dôvodu, že vyšetrovateľom boli jej výsluchy vykonané predtým ako mu bolo vznesené obvinenie.

Ďalej poukázal na porušenie ustanovenia § 274 ods. 2 Tr. por. tým, že: „Na hlavnom pojednávaní vykonanom 6. novembra 2013, kedy po záverečnej reči obhajcu udelil predseda senátu slovo na prednesenie záverečnej reči splnomocnenej zástupkyňi poškodenej, došlo k flagrantnému porušeniu Trestného poriadku ako aj ústavne zaručeného práva na obhajobu, ostatne rovnako ako aj v celom predchádzajúcom konaní pred prvostupňovým súdom“.

V bodoch VI až IX dovolania konštatoval existenciu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr. por., pretože: „Rozhodnutia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (str. 9 dovolania), pretože tak samosudca Okresného súdu Dunajská Streda a následne potom aj Krajský súd v Trnave nerešpektovali v plnom rozsahu jeho právo na riadnu obhajobu, konali v príkrom rozpore nielen s ustanovením § 2 ods. 1 Tr. por., ale aj v príkrom rozpore

s § 2 ods. 10 Tr. por., s tým že sa jedná o nezákonný dôkaz, nakoľko je to výsluch, ktorý bol vykonaný nielen pred vznesením obvinenia voči nemu a dokonca pred začatím trestného stíhania vo veci“ (z povahy veci vyplýva, že obvinený má na mysli výsluch poškodenej Mgr. M.K., rod. N.).

V závere dovolania vysvetlil, že: „Keby aj teoreticky uvedený skutok spáchal, tak stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania, by bol prinajmenšom nepatrný vzhľadom na jeho následky aj vzhľadom na to, že sa skutok stal pred 8 rokmi a preto došlo tiež k porušeniu základnej zásady ukladania sankcií podľa § 34 Tr. zák. S ohľadom na prieťahy v konaní došlo k porušeniu ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, dôkazom čoho je skutočnosť, že bol odsúdený po 8 rokoch, teda po prieťahoch, ktoré nespôsobil“. Zároveň malo byť porušené aj jeho právo na spravodlivý proces.

S ohľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po vykonanom dokazovaní vyniesol uznesenie, ktorým podľa ustanovenia § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloví porušenie zákona v neprospech obvineného z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1, písm. g) a písm. i) Trestného poriadku a súčasne podľa ustanovenia § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší uznesenie Krajského súdu v Trnave, zo dňa 27.01.2015, vedeného pod č. k.: 5To/41/2014, v časti ktorým bolo jeho odvolanie proti rozsudku Okresného súdu v Dunajskej Strede, zo dňa 06.11.2013, vedeného pod sp. zn.: 2T/116/2011, zamietnuté, ako aj rozsudok samosudcu Okresného súdu v Dunajskej Strede, zo dňa 06.11.2013, vedeného pod sp. zn.: 2T/116/2011, v časti, ktorou bol uznaný za vinného z trestného činu, prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. Tr. zákona s poukazom na ustanovenia § 138 písm. a) Trestného zákona, a podľa ustanovenia § 388 ods. 1 Tr. por., vec prikáže prvostupňovému súdu - Okresnému súdu v Dunajskej Strede, na nové prerokovanie a zákonné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a dospel k záveru, že nie je možné o dovolaní rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zjavné, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012 - I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu – dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Tr. por.) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je, ako **návrhové konanie**, vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva – minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.). Preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Tr. por. bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V ďalších častiach odôvodnenia uznesenia najvyšší súd podrobne argumentoval k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/, aj podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. so záverom, že vzhľadom aj na doterajšiu výkladovú a aplikačnú prax senátov NS SR nezistil splnenie uvedených dôvodov (str. 7 uznesenia).

Nad rámec uvedeného dovolací súd poznamenáva, že s ohľadom na ustanovenie § 385 Tr. por. nebol oprávnený zaoberať sa a preskúmať jeho argumenty týkajúce sa prieťahov v konaní a v dôsledku toho uloženia (podľa dovolateľa) neprimeraného trestu, naviac keď uvedené nezodpovedá žiadnemu dovolaciemu dôvodu.

V ďalšom môže najvyšší súd súhlasiť s dovolateľom v tom, že samosudca Okresného súdu Dunajská Streda na hlavnom pojednávaní konanom 30. septembra 2013 nepostupoval úplne v súlade s § 274 ods. 2

Tr. por., keď umožnil poškodenej predniesť záverečnú reč ako poslednej, teda až po obhajcovi. Takýto procesný postup samosudcu však (a to aj podľa obsahu záverečných rečí) nijak neovplyvnil právo obvineného na spravodlivý proces, pretože nemal a nemá žiadny negatívny dopad na jeho právo na obhajobu (hlavného pojednávania sa z vlastnej vôle nezúčastnil) a nevyvolal žiadne, pre obvineného negatívne procesnoprávne a ani hmotnoprávne dôsledky, čo napokon vyplýva i z toho, že prítomný obhajca nenamietal postup samosudcu a nedomáhal sa nápravy v podobe umožnenia predniesť záverečnú reč znovu, po záverečnej reči poškodenej, čím by, per analogiam, mohol realizovať svoje právo repliky. Nesprávny postup samosudcu v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. sa síce obsahovo približuje dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., najvyšší súd ale uzatvára, že uvedený nesprávny procesný postup samosudcom na hlavnom pojednávaní formálne ani materiálne nespĺňa kritéria dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pretože nie je možné vysloviť, že právo obvineného na obhajobu bolo postupom samosudcu porušené **zásadným** spôsobom.

17.

ROZHODNUTIE

I. Ak obvinený manipuloval s dôkaznou situáciou tým, že sfalšoval alebo pozmenil dôkaz, alebo predložil sfalšovaný alebo pozmenený dôkaz na účel, aby sa použil v trestnom konaní ako pravý, narušil Trestným zákonom chránený záujem na spravodlivom a zákonnom rozhodnutí a vyvolal trestnoprávne relevantný následok vymedzený v skutkovej podstate trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/, alebo písm. b/ Tr. zák.

II. Trestný čin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. je dokonaný predložením sfalšovaného alebo pozmeneného dôkazu súdu alebo orgánu činnému v konkrétnom trestnom konaní na účel, aby sa použil ako pravý, a to bez ohľadu na to, či sa v ďalšom konaní tento dôkaz vykonal.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 7. mája 2015, sp. zn. 5 Tdo 8/2015).

Vyššie uvedeným rozsudkom Najvyšší súd SR na dovolanie generálneho prokurátora SR proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2013, sp. zn. 4To/68/2013, rozhodol, že napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 319 a § 285 písm. b/ Tr. por. a § 344 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák. v prospech obvineného M.L. Napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil vo výroku pod bodom II. a rovnako zrušil aj rozsudok Okresného súdu Nitra z 13.3.2013, sp. zn. 4T/93/2009 v oslobodzujúcej časti, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Okresnému súdu Nitra prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom z 13. marca 2013, sp. zn. 4T/93/2009, uznal obvineného M.L. za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Za to ho odsúdil podľa § 221 ods. 1 s poukazom na § 36 písm. j/, § 37 písm. e/, § 38 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, ktorého výkon obvinenému podľa § 49 ods. 1 písm. a/ a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienične odložil na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov. Rovnako tak obvinenému podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil povinnosť nahradiť poškodenej V. D. škodu vo výške 663,88 Eur.

Naproti tomu podľa § 285 písm. b/ Tr. por. obvineného M.L. oslobodil spod obžaloby vojenskej obvodovej prokuratúry sp. zn. OPv 320/08 pre skutok právne posúdený ako zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák. *, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

- dňa 10. augusta 2008 v čase od 14,00 do 19,30 hod. v Nitre, v priestoroch oddelenia skráteneho vyšetrovania OR PZ Nitra, v rozpore so skutočnosťou vyhotovil úradný záznam a zápisnicu o výsluchu svedka M.L., nar. X., datované dňom 10. augusta 2008, obsahom ktorých boli okolnosti nálezu tela neb. J. K. zo dňa 10. augusta 2008, pričom tak konal napriek tomu, že sa táto osoba výsluchu osobne nezúčastnila, osobne nevypovedala a o vypovedaných okolnostiach nemala žiadne relevantné informácie a následne potom, ako zadovážil podpisy osôb prítomných pri výsluchu, tieto listiny ako riadne dôkazy založil do trestného vyšetrovacieho spisu, sp. zn.: ČVS: ORP-1969/1-OSV-NR-2008, pretože skutok nie je trestným činom.

Na podklade odvolania podaného obvineným M.L. a prokurátorom Krajský súd v Nitre rozsudkom z 21. novembra 2013, sp. zn. 4To/68/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, e/, ods. 3 Tr. por. jednak zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvineného M.L. podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., § 56 ods. 1 a § 57 ods. 1 Tr. zák. odsúdil k peňažnému trestu vo výmere 2000 Eur (dvetisíc) s tým, že pre prípad jeho úmyselného zmarenia mu uložil podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, a jednak odvolanie prokurátora ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Obidva konajúce sudy svoje rozhodnutia o oslobodení obvineného M.L. spod obžaloby pre zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák. odôvodnili absenciou následku protiprávneho konania obvineného M.L. v podobe ohrozenia alebo marenia zákonného trestného procesu, keďže skutok uvedený v obžalobe sa síce stal, ale nemal žiadny vplyv na samotné meritórne rozhodnutie v trestnej veci týkajúcej sa preverenia okolností smrti J.K.

*Poznámka: V znení do novely zákonom č. 262/2011 Z.z. v § 344 ods. 2 písm. d/ Tr. zák.

Predmetný rozsudok krajského súdu bol Krajskej prokuratúre v Nitre doručený 6. februára 2014.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len generálny prokurátor) v lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por. podal podľa § 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por. dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2013, sp. zn. 4To/68/2013, ktorým okrem iného zamietol odvolanie prokurátora, v neprospech obvineného M.L. z dôvodu uvedeného v § 371 písm. i/ Tr. por.

Generálny prokurátor v odôvodnení podaného odvolania vyslovil názor, že pri úkonoch, ktoré boli vykonávané v súvislosti s okolnosťami nálezu tela nebohého J.K. zo dňa 10. augusta 2008, vo veci vedenej na Okresnom riaditeľstve PZ Nitra pod sp. zn. ČVS: ORP-1969/1-OSV-NR-2008, mali byť dôkazy získané zákonným spôsobom a zákonne vykonané, čo však v dôsledku konania obv. M.L. nebolo dodržané. V uvedenom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ Nitra bol obvineným sfalšovaný dôkaz a tento bol následne predložený za účelom jeho použitia ako pravého. Nie je teda rozhodujúce, ako bolo v konečnom dôsledku vo veci ČVS: ORP-1969/1-OSV-NR-2008 meritórne rozhodnuté, teda nie je rozhodujúce, že v tejto veci bolo zastavené trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por., avšak rozhodujúca je skutočnosť, že obvinený M.L. mal priamy úmysel v trestnom konaní sfalšovať takýto dôkaz, tento aj sfalšoval a v konečnom dôsledku ho predložil za účelom, aby sa použil ako pravý. V priebehu dokazovania tak pred okresným, ako aj krajským súdom bolo nepochybne preukázané, že skutok sa stal, keďže obvinený M.L. manipuloval s dôkaznou situáciou a jeho konanie bolo o to závažnejšie, že malo ísť o dôkaz pôvodný, bezprostredný, priamy, teda taký, ktorý mal čerpať z poznania svedka o okolnostiach, ktoré vnímal vlastnými zmyslami. Navyše, protiprávne konanie, hroziaci následok a príčinná súvislosť medzi nimi je zvýraznená tým, že obvinený M.L. okrem toho, že do sfalšovaného úradného záznamu a do sfalšovanej zápisnice o výsluchu svedka uviedol iného svedka, ktorý na mieste činu vôbec nebol (svojho otca M.L. st.), ale naopak neuviedol svedka P.G., ktorý v skutočnosti spolu s ním našiel nebohého J.K. Príčinná súvislosť medzi konaním a následkom znamená, že trestnoprávne relevantný následok vymedzený v skutkovej podstate trestného činu musí byť priamo spôsobený protiprávnym konaním, vymedzeným v tejto skutkovej podstate. Následok, ktorý hrozil z konania obvineného M.L., bol v príčinnej súvislosti s jeho konaním. Obvinený M.L. sa nemohol spoliehať na to, že takýmto konaním neovplyvní priebeh a výsledky trestného konania, pretože sfalšovaný a pozmenený dôkaz bol vyhotovený v čase, keď sa trestné konanie len začalo. Navyše, dôkazy ním vyhotovené v rozpore s vyššie uvedenou skutočnosťou boli spôsobilé svojou povahou a obsahom narušiť záujem chránený Trestným zákonom na spravodlivom a zákonnom rozhodnutí v trestnom konaní.

Podľa názoru generálneho prokurátora vyššie uvedené skutočnosti dostatočne preukazujú a potvrdzujú, že obvinený M.L. svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák., z ktorého dôvodu je napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu založený na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia za akceptácie správne a dostatočne ustáleného skutkového stavu, čo malo v konečnom dôsledku za následok oslobodenie obvineného M.L. pre skutok právne posúdený ako zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák.

Z týchto dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2013, sp. zn. 4To/68/2013 a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 344 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák., § 8 Tr. zák., § 285 písm. b/ Tr. por. a § 319 Tr. por. v prospech obvineného M.L., aby napadnutý rozsudok zrušil v oslobodzujúcej časti a rovnako tak aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce a aby Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa prostredníctvom svojej zvolenej obhajkyne JUDr. L.H. vyjadril aj obvinený M.L., ktorý v písomnom podaní doručenom 20. októbra 2014 v plnom rozsahu zotrval na svojej obhajobnej argumentácii uplatnenej v celom doterajšom priebehu trestného konania, z ktorého dôvodu potom na verejnom zasadnutí navrhol dovolanie generálneho prokurátora zamietnuť podľa 392 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal dovolanie generálneho prokurátora a zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň zistil, že dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné, keďže dôvod dovolania je zjavne preukázaný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. Možnosti podania dovolania sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštančia. Dovolanie má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Generálny prokurátor uplatnil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. V tomto posudzovanom prípade prichádza do úvahy alternatíva, že skutok je trestným činom.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môžu oprávnené osoby v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštančiu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Podľa § 285 písm. b/ Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak skutok nie je trestným činom.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 344 ods. 1 Tr. zák. kto v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní

- a) predloží dôkaz, o ktorom vie, že je sfaľšovaný alebo pozmenený, na účel použiť ho ako pravý,
  - b) falšuje, pozmení alebo marí dôkaz, alebo bráni v získaní dôkazu,
  - c) marí alebo bráni prítomnosti alebo výpovedi strany trestného konania, účastníka súdneho konania alebo ich zástupcov v konaní, svedka, znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, alebo
  - d) použije násilie, hrozbu násilia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy, aby pôsobil na sudcu, stranu trestného konania, účastníka súdneho konania, svedka, znalca, tlmočníka, prekladateľa alebo na orgán činný v trestnom konaní,
- potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov.

Skutková podstata trestného činu marenia spravodlivosti bola zavedená do Trestného zákona zákonom č. 403/2004 Z. z. s účinnosťou od 1. augusta 2004 (išlo o trestný čin marenia spravodlivosti podľa § 170 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005), pričom sa tak stalo v dôsledku plnenia záväzkov Slovenskej republiky, ktoré jej vyplývali z dvoch medzinárodných dohovorov. Skutkovú podstatu trestného činu marenia spravodlivosti

kontinuálne prevzal aj Trestný zákon účinný od 1. januára 2006, konkrétne ide o zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 Tr. zák.

Skutková podstata zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 Tr. zák. obsahuje štyri samostatné základné skutkové podstaty, ktoré sú jednotlivo uvedené v osobitných písmenách a) až d), pričom spoločné majú to, že sa ich páchatel' môže dopustiť len v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní (v rámci trestného konania sa predmetného zločinu možno preto dopustiť aj v prípravnom konaní, resp. v konaní pred začatím trestného konania, prípadne vo vykonávacom konaní).

Aplikačné problémy vznikajú v praxi najmä s výkladom znakov základnej skutkovej podstaty zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorá je špecifickým prípadom podvodu, kde konanie páchatel'a spočíva v tom, že predloží, v súdnom konaní alebo trestnom konaní, dôkaz, o ktorom vie, že je sfalšovaný alebo pozmenený, a to za účelom, aby sa použil ako pravý.

Na vyvodenie trestnej zodpovednosti za spáchanie trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. preto postačí len to, že páchatel' úmyselne predloží súdu alebo v trestnom konaní sfalšovaný alebo pozmenený dôkaz (tzv. základný úmysel zahŕňajúci len akt predloženia takéhoto dôkazu), pričom, z hľadiska zavinenia stačí, ak páchatel' len vie o tom, že dôkaz je sfalšovaný či pozmenený. Iný úmysel páchatel'a, ktorý zahŕňa motiváciu predloženia sfalšovaného alebo pozmeneného dôkazu v súdnom alebo trestnom konaní, je z hľadiska naplnenia znakov základnej skutkovej podstaty bezvýznamný.

Trestný čin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. je dokonaný už predložením sfalšovaného alebo pozmeneného dôkazu, teda dňom kedy bol takýto sfalšovaný alebo pozmenený dôkaz doručený (odovzdaný) súdu alebo predložený v trestnom konaní. Trestný čin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. teda nie je trestným činom trvácim, pretože k jeho zákonným znakom patrí len spôsobenie (predloženie sfalšovaného alebo pozmeneného dôkazu), ale nie už udržiavanie protiprávneho stavu, teda trestný čin marenia spravodlivosti nie je páchaný kontinuálne počas celého súdneho alebo trestného konania do meritórneho skončenia veci, ale predmetný trestný čin postihuje len moment predloženia sfalšovaného alebo pozmeneného dôkazu, ktorý je zároveň aj momentom jeho dokonania.

V porovnaní s trestným činom krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 Tr. zák., kde skutková podstata vyžaduje u páchatel'a okrem preukázania skutočnosti, že maril konanie uvedením nepravdy ako svedok po predchádzajúcom poučení aj to, že uvedenie nepravdy sa musí vzťahovať k okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie vo veci. Pri trestnom čine marenia spravodlivosti podľa § 344 Tr. zák. sa takýto následok nevyžaduje.

Protiprávnosť konania obvineného M.L. spočívala v tom, že spôsobom hrubo odporujúcim zákonu, vyhotovil úradný záznam a zápisnicu o výsluchu svedka M.L. st., narodeného X., ktoré sú obe datované dňom 10. augusta 2008 a obsahom ktorých sú okolnosti nálezu tela nebohého J.K. zo dňa 10. augusta 2008. Ide jednoznačne o sfalšované dôkazy, a to najmä v údajoch o osobe, ktorá mala dňa 10. augusta 2008 asi o 10.00 hod. nájsť nebohého J.K. bez známkov života v rodinnom dome na P. ulici číslo X. v N. Je zrejmé, že v zápisnici o výsluchu tohto svedka je uvedený nepravdivý a sfalšovaný údaj nielen o osobe svedka, ktorý mal nájsť mŕtveho, ale aj o tom, že tento výsluch sa uskutočnil dňa 10. augusta 2008 od 13.30 hod. do 14.00 hod. tak, ako to je v tejto zápisnici uvedené, pretože ani tento údaj nie je pravdivý. Bolo jednoznačne preukázané, že tak úradný záznam, ako aj predmetnú zápisnicu napísal obvinený M.L. a nie policajt, ktorý je uvedený na týchto písomnostiach ako osoba, ktorá ich mala spísať, pričom reálne nemohli byť tieto písomnosti napísané v čase na nich uvedenom, pretože poverený príslušník PZ kpt. M.S., ktorý je uvedený na týchto písomnostiach ako osoba, ktorá ich vyhotovila, dokončil reálne obhliadku miesta činu dňa 10. augusta 2008 o 13.30 h a nemohla teda vykonať výsluch svedka na Okresnom riaditeľstve PZ Nitra dňa 10. augusta 2008 od 13.30 h. Dokazovaním bolo preukázané aj to, že sám kpt. M.S. bol uvedený svojím kolegom - obvineným M.L. do omylu, pretože ho informoval v tom zmysle, že nebohého J.K. našiel jeho otec - M.L. st., teda M.L. narodený X. Svedok kpt. M.S. nemal vôbec informáciu o tom, že by tento údaj o nájdení nebohého J.S. práve M.L. st. nebol pravdivý alebo že by bol vymyslený, zavádzajúci a teda, že by mal byť vo veci vypočutý svedok, ktorý sa na mieste činu vôbec nenachádzal, neobjavil telo nebohého tak, ako to obvinený tvrdil, vrátane údajov o tom, akým spôsobom bolo po zistení, že J.K. sa nachádza v dome a nejaví známky života, vniknuté do rodinného domu v Nitre na P. ulici X.. Už v prípravnom konaní svedok kpt. M.S. jasne a zrozumiteľne vysvetlil, že keď odchádzali z miesta činu, dal zápisnicu o obhliadke miesta činu do tašky obvinenému M.L., ako aj všetky ostatné veci, teda zaistené stopy, lístky k týmto stopám a iné, čo znamená, že všetky veci, týkajúce sa dokumentovania prípadu samovraždy nebohého, mal obvinený M.L. u seba. Svedok kpt. M.S. potvrdil, že tieto veci dal obžalovanému preto, aby

mohol zložiť spis a aby už zložený spis ráno odovzdal. Poukázal na to, že obvinený M.L. ho telefonicky kontaktoval aj potom, keď sa svedok vrátil domov z obhliadky miesta činu a pýtal sa ho na to, akým spôsobom má rozhodnúť o vrátení veci. Potvrdil, že požiadal obvineného M.L. o to, aby dal poškodenej podpísať zápisnicu o obhliadke miesta činu a keď prišiel na druhý deň ráno do práce, podpísal predmetnú zápisnicu o výsluchu otca obvineného po tom, čo si túto prečítal. Vec bola pridelená kolegovi B. a on sa dozvedel o tom, že sa niečo deje, až keď mu prišli skontrolovať počítač. Z takéhoto tvrdenia svedka jednoznačne vyplýva to, že hoci svedok podpísal zápisnicu o úkone, ktorý sám nevykonal a hoci túto zápisnicu podpísal aj svedok M.L. st., ktorý v skutočnosti nebol vypočúvaný tak, ako je to v tejto zápisnici uvedené, nie je možné vylúčiť trestnú zodpovednosť obvineného M.L. za spáchanie tohto skutku, a to už aj preto, že je evidentné, že to bol práve on, ktorý mal v ten deň hlavný výjazd na oddelení skráteneho vyšetrovania, bol to práve on, ktorý úmyselne a protiprávne nakladal s falšovanými dôkazmi, ktoré sám aj vyhotovil a taktiež to bol on, ktorý tieto dôkazy doložil do predmetného vyšetrovacieho spisu, čo aj sám obvinený M.L. potvrdil vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní konanom dňa 27. októbra 2010, keď na otázku vojenského prokurátora, že prečo vyhotovil zápisnicu o výsluchu svedka a z akých služobných dôvodov, keď nebol povereným príslušníkom na vyšetrovanie tejto veci, odpovedal jednoznačne a zrozumiteľne: „... pretože som nemohol byť oznamovateľ, bolo treba skutok oznámiť, a preto som prostredníctvom otca vykonal oznámenie, ktoré som nazval zápisnica o výsluchu svedka a túto som založil aj do spisu.“

Podľa názoru dovolacieho súdu je treba prisvedčiť názoru generálneho prokurátora, že práve toto hodnotenie dokazovania má podstatný význam pre skúmanie príčinného vzťahu medzi protiprávnym konaním obvineného M.L. a hroziacim následkom, spočívajúcim v podobe ohrozenia alebo marenia zákonného trestného procesu ako objektu chráneného zákonom, pričom pre príčinnú súvislosť medzi jeho konaním a uvedeným následkom postačovalo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom tak, ako to vyplýva z § 344 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona.

V konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ Nitra pod sp. zn. ČVS: ORP – 1969/1-OSV-NR-2008, bol obvineným M.L. sfalšovaný dôkaz a tento bol následne predložený za účelom jeho použitia ako pravého. To napokon vyplýva zo samotného uznesenia o začatí trestného stíhania pre skutok na tom skutkovom základe, že

dňa 10. augusta 2008 o 10.30 hod. M.L., narodený X., našiel v N., na P. ulici č. X., v rodinnom dome mŕtveho J.K., narodeného X., ktorý zomrel podľa ohliadajúceho lekára MUDr. M.Š. z ambulancie praktického lekára pre dospelých N. na následky strelného poranenia hlavy.

V tomto prípade teda nie je rozhodujúce, ako bolo v konečnom dôsledku vo veci sp. zn. ČVS: ORP – 1969/1-OSV-NR-2008 meritórne rozhodnuté, teda nie je rozhodujúce, že v tejto veci bolo trestné stíhanie zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por., avšak rozhodujúca je skutočnosť, že obvinený M.L. mal priamy úmysel v trestnom konaní sfalšovať takýto dôkaz, tento aj sfalšoval a v konečnom dôsledku ho aj predložil za účelom, aby sa použil ako pravý.

Z týchto dôvodov najvyšší súd ako súd dovolací na verejnom zasadnutí podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2013, sp. zn. 4To/68/2013, v časti, v ktorej podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie prokurátora a v konaní, ktoré mu predchádzalo v oslobodzujúcej časti rozsudku Okresného súdu Nitra z 13. marca 2013, sp. zn. 4T/93/2009, z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol porušený zákon v ustanoveniach §§ 319 a 285 písm. b/ Tr. por. a § 344 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák. v prospech obvineného M.L., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2013, sp. zn. 4To/68/2013, vo výroku pod bodom II. a rovnako tak rozsudok Okresného súdu Nitra z 13. marca 2013, sp. zn. 4T/93/2009, v oslobodzujúcej časti, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Nitra prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol s tým, že podľa § 391 ods. 1 Tr. por. je konajúci súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu.

18.

ROZHODNUTIE

I. V spoločnom konaní o obzvlášť závažnom zločine a ďalších trestných činoch, na ktoré sa nevzťahuje povinná obhajoba v zmysle § 37 os. 1 písm. c/ Tr. por., musí byť zabezpečené právo na obhajobu vo vzťahu ku všetkým trestným činom, pretože vždy ide o konanie aj o obzvlášť závažnom zločine tak, ako to predpokladá ustanovenie § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Procesné úkony vykonané v spoločnom konaní vo vzťahu k zločinu alebo prečinu bez toho, aby bolo obhajcovi a obvinenému umožnené pri výkone procesných úkonov realizovať právo na obhajobu, trpia procesnou nespôsobilosťou a nepoužiteľnosťou v ďalšom konaní.

II. V prípade, ak dôjde k ustanoveniu obhajcu podľa § 40 ods. 1 Tr. por. z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v ustanovení § 37 ods. 1, ods. 2 alebo ods. 3 Tr. por. a § 38 ods. 1 Tr. por., ustanovenie obhajcu nezaniká automaticky po zániku dôvodov povinnej obhajoby, ale zaniká až rozhodnutím o zrušení ustanovenia obhajcu podľa § 40 ods. 1 veta tretia Tr. por., resp. § 40 ods. 4 ods. 5, ods. 6 Tr. por., prípadne § 41 ods. 2 Tr. por., pretože rozhodnutie o zrušení ustanovenia obhajcu podľa vyššie uvedených ustanovení zákona má konštitutívny a nie deklaratórny charakter.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. augusta 2015, sp. zn. 2 Tdo 44/2015).

Dovolanie obv. Z.Z. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12 júna 2013, sp. zn. 3To/19/2013, Najvyšší súd SR podľa § 382 ods. 2 Tr. por. odmietol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, zo 4. júla 2012, sp. zn. 2T/9/2010, (č.l. 7556-7602) bola obvinená Z.Z. uznaná vinnou v bode 1 až 4 zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. g/ Tr. zák., vykonaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. z toho v bodoch 1 a 2 v súbehu so zločinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., v bode 5 zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2006 a v bode 6 zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom ku dňu spáchania skutku a to pre skutky uvedené vo výrokovej časti označeného rozsudku okresného súdu. Za tieto trestné činy jej bol uložený podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h, m/, § 38 ods. 4, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. bola menovaná na výkon trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. okresný súd zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 26. novembra 2007, sp. zn. 1T/86/2007, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce. Okresný súd zároveň postupom podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil obvinenú Z.Z. spod obžaloby okresného prokurátora pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. a § 140 písm. c/ Tr. zák.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. júna 2013, sp. zn. 3To/19/2013, (č.l. 7946-7959) vo vzťahu k obvinenej Z.Z., postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil vyššie označený rozsudok Okresného súdu Bratislava II v časti vo výroku o treste a menovanej podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, m/, § 38 ods. 7, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 rokov. Postupom podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. obvinenú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Krajský súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 26. novembra 2007, sp. zn. 1T/86/2007, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2013, sp. zn. 3To/19/2013, podala 14.10.2014 obvinená Z.Z. prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, k/ Tr. por. (č.l. 8085-8100). Spis bol predložený najvyššiemu súdu 25. júna 2015.

V úvodnej časti dovolania (prvých sedem strán) obvinená chronologicky poukázala na uznesenia o začatí trestného stíhania a uznesenia o vznesení obvinení s odkazom na zvolenie či ustanovenie toho ktorého obhajcu

v konkrétnej veci. Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odôvodnila v podstate nasledovne: „Od 23.10.2008 vyšetrovateľ vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 konal s JUDr. R.K. ako mojim obhajcom, ktorý ma zastupuje vo všetkých spojených veciach (ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007) bez ohľadu na skutočnosť, že ja som ho splnomocnila na obhajobu „len“ vo veci vedenej pôvodne pod ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007 a v uvedenom období som mala zvoleného obhajcu JUDr. P.O., ktorý ma od 26.2.2008 do 5.3.2009, resp. 19.3.2009 zastupoval vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, týkajúcej sa aj skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, ods. 2 písm. a, písm. b, ods. 3 písm. b/ Tr. zák.. Nakoľko však ustanovenie obhajcu JUDr. R.K. - OS BA II z 13.8.2008 (poznámka - vec ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007) zaniklo zánikom dôvodu nutnej obhajoby, ktorý v konkrétnej veci zanikol mojim prepustením z väzby 26.8.2008, resp. tým, že som sa 29.9.2008 vzdala práva na povinnú obhajobu je zrejmé, že najneskôr od 5.3.2009, resp. 19.3.2009, aj napriek skutočnosti, že sa voči mne viedlo trestné stíhanie pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody som nemala žiadneho obhajcu (ani JUDr. R.K.), ktorý by ma zastupoval v konaní o obzvlášť závažnom zločine aj napriek tomu, že som obhajcu musela mať. Navyše od 26.3.2009 sa vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 viedlo proti mne konanie proti ušlej. Od tohto momentu som musela mať obhajcu ustanoveného podľa § 37 písm. e/ Tr. por., teda nielen podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Vzhľadom na skutočnosť, že v období vedenia konania proti mojej osobe ako ušlej som žiadneho obhajcu, ktorý by ma v tomto konaní ako ušlú zastupoval nemala, celé vyšetrovanie je postihnuté nedostatkom zákonnosti a závažným procesným pochybením majúcim za následok, že zásadným spôsobom bolo porušené moje právo na obhajobu. Vzhľadom na vyššie uvedené je potom zrejmé, že preštudovanie spisu advokátom JUDr. R.K. v dňoch 14.9.2009 a 16.9.2009 nie je možné chápať ako preštudovanie spisu rešpektujúce právo na obhajobu. V podstate tak možno skonštatovať, že do dnešného dňa nedošlo k zákonnému preštudovaniu spisu postupom podľa § 208 Tr. por.“

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinená ďalej odôvodnila i tým, že nebola riadne upozornená na zmenu právnej kvalifikácie, pretože: „Z podanej obžaloby je zrejmé, že podľa OP BA II som sa v bode 1 až 4 (teda v štyroch trestných veciach) mala dopustiť pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. g/ Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., z toho v bodoch 1 a 2 v súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods.1, ods. 4 Tr. zák. Napokon to, že som nebola upozornená pred podaním obžaloby na zmenu právnej kvalifikácie dokazuje aj prípis OP BA II z 9.4.2010 (č.l. 6583) obsahujúci upozornenie, že tam uvedené skutky mieni v obžalobe posudzovať ako súbeh so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny... podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. Z tohto prípisu, vyhotoveného 21 dní pred vypracovaním obžaloby, totiž jednoznačne vyplýva, že som stíhaná za:

- zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a
- pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchateľstva podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. f/, g/ Tr. zák.

Uvedené jednoznačne preukazuje, že došlo k porušeniu § 234 ods. 2 Tr. por. a tým aj zásadnému porušeniu práva na obhajobu zakladajúceho dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.“ Porušenie § 234 ods. 2 Tr. por. obvinená v dovolaní odôvodnila i tým, že upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie učené ešte skôr vyšetrovateľom 3.6.2009 (č.l.10) bolo doručené JUDr. R.K., pričom podľa § 206 ods. 6 Tr. por. má byť o tom upozornený obvinený, pričom v tomto štádiu sa viedlo voči nej trestné konanie ako voči ušlej a JUDr. R.K. nemal oprávnenie zastupovať ju, a to ani na základe plnej moci ani ako advokát ex offio. Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. obvinená odôvodnila tým, že: „Dňa 14.5.2009 vydal OS BA II na moju osobu európsky zatýkací rozkaz (č.l. 173 až 178). Pri mojom výsluchu 29.9.2008, teda po spojení vecí uznesením zo 7.8.2008 ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, som bola vyšetrovateľom upozornená, že skutok uvedený v uznesení z 9.6.2008, ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007, ktorým mi bolo vznesené obvinenie pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. bude ďalej kvalifikovaný ako zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (č.l. 5170-5179). V európskom zatýkacom rozkaze napriek existencii tejto skutočnosti uvedená právna kvalifikácia popísaná pôvodne v uznesení z 9.6.2008, ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007, nebola uvedená. Správna a úplná právna kvalifikácia skutku je dôležitá pre rozhodnutie vykonávajúceho štátu, v danom prípade Rakúska. Ako totiž vyplýva z Rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (2002/584/SVV) uverejneného v Úradnom vestníku ES L 190 dňa 18.7.2002, len takýmto spôsobom môže dôjsť zo strany vykonávajúceho štátu k riadnemu posúdeniu obojstrannej trestnosti skutku. Uvedené platí aj napriek tomu že v rámci vydávacieho konania bol zo strany rakúskych orgánov spomínaný výlučne príkaz OS BA II na zatknutie zo dňa 18.02.2009, spis. zn.: Tp 805/2009 a nie EZR, pričom s EZR som sa prvýkrát oboznámila až po podaní obžaloby. Uvedené pochybenie

tak má za následok to, že bez ďalšieho trestné stíhanie mojej osoby minimálne za tento skutok v rozsahu jeho právnej kvalifikácie ... podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. nebolo prípustné, čím je naplnená dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por.“ V tejto súvislosti obvinená poukázala na rozhodnutie ESD C-388/2008 vo veci Leymann, Pustovarov. V závere dovolania obvinená zhrnula, že dovolanie vychádza: „Práve z mojich odvolacích námietok, poukazujem na skutočnosť, že v Rozsudku KS v BA úplne absentuje ich čo i len minimálne rozobratie. Súčasne však treba uviesť, že tieto svoje námietky som prezentovala aj v konaní pred OS BA II a ani v Rozsudku OS BA II sa odpovede na ne nenachádzajú. Z množstva týchto námietok si dovoľím upozorniť najmä na porušenie práv o povinnej obhajobe, v súvislosti s konaním o obzvlášť závažnom zločine a v konaní proti ušlému. A to ide pritom o zásadnú otázku týkajúcu sa zákonnosti celého trestného konania. Na základe vyššie uvedeného si dovoľujem Najvyšší súd Slovenskej republiky požiadať, aby podľa ustanovenie § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.06.2013, spis. zn.: 3To/19/2013 a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ a k/ Tr. por. bol porušený zákon v môj neprospech, tento rozsudok, rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 04.07.2012, spis. zn. 2T/9/2010 zrušil, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozsudky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Okresnému súdu Bratislava II prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

K dovolaniu sa vyjadril okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II nasledovne: „Námietky obhajcu Mgr. J.V. v písomnom odôvodnení dovolania k zásadnému porušeniu práva odsúdenej na obhajobu, ako aj k porušeniu zásady špeciality v konaní po vydaní Z.Z. v procesnom postavení obvinenej na územie Slovenskej republiky na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, považujem za neopodstatnené. Najmä ak s dôvodmi dovolania sa mal možnosť už oboznámiť druhostupňový Krajský súd v Bratislave, ktorý vo veci konal a rozhodol v konaní o odvolaní odsúdenej pod spisovou značkou 3To/19/2013, teda nejde o nové skutočnosti (súdu doposiaľ neznáme, resp. s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť a poňať ich do svojho rozhodnutia).

Vo vzťahu k vydaniu Z.Z. na územie Slovenskej republiky na podklade Európskeho zatýkacieho rozkazu, ktorý vydal tunajší okresný súd Bratislava II v konaní pod spisovou značkou Tp-831/2009 je namieste uviesť, že neboli pochybnosti o zachovaní práva obvinenej na obhajobu, navyše ak k jej vydaniu došlo rakúskymi justičnými orgánmi v zrýchlenom konaní bez uplatnenia zásady špeciality. Vzhľadom k tomu nepovažujem za potrebné vyjadrovať sa k námietkam obhajoby k použitiu kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu pri podaní obžaloby dozorujúcim prokurátorom, najmä ak na zmenu právnej kvalifikácie boli procesné strany v prípravnom konaní riadne a v čas upozornení“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a dospel k záveru, že nie je možné o dovolaní rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zrejme, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012 - I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu – dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Tr. por.) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako **návrhové konanie** vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva – minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.). Preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Tr. por. bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Existenciu tohto dovolacieho dôvodu obvinená vecne, ale nie relevantne odôvodnila porušením práva na obhajobu tým, že nemala obhajcu, keď ho musela mať v dôsledku čoho nebola riadne upozornená na zmenu právnej kvalifikácie a bolo porušené i jej právo na preštudovanie spisu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v čl. 6 ods. 3 písm. b, c, d/ Dohovoru. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy ak právo na obhajobu bolo porušené **zásadným spôsobom**.

V súvislosti s dovolateľkou konštatovaným porušením jej práva na obhajobu najvyšší súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že obvinenou prednášané argumenty, názory a závery sú takmer totožné s tými, ktoré prednášala už v konaní pred Krajským súdom v Bratislave (č.l. 7926 – 7927), načo krajský súd síce stručne, ale predsa reagoval vo svojom rozhodnutí, keď vysvetlil, že v zmysle § 43 ods. 3 Tr. por. skôr zvolený alebo ustanovený obhajca je povinný plniť si svoje povinnosti až do skutočného prevzatia obhajoby iným zvoleným alebo ustanoveným obhajcom.

Najvyšší súd dopĺňa:

Dôvod povinnej obhajoby u obvinenej Z.Z. vznikol dňom 4. marca 2008, kedy jej bolo uznesením, ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, zo 4. marca 2008 (č.l. 11-13) vznesené obvinenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, 2 písm. a, b, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. a § 140 písm. c/ Tr. zák. spáchaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. pre skutok z januára 2007, spáchaný spoločne so Z.M. V tom čase ju na základe plnomocenstva z 25. februára 2008 (č.l. 182, 183, 184) vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, vedenej (v tom čase len) pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. f, g/ Tr. zák. obhajoval zvolený obhajca JUDr. P.O. (išlo o skutok spáchaný so Z.M. v presne nezistenom čase roku 2006 do 31. 10.2006). Plnomocenstvom z 26. februára 2008 (č.l. 184) obvinená splnomocnila JUDr. P.O. na obhajobu len vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, čo znamenalo, že ju mohol obhajovať v konaní (od 4.3.2008 pod totožným ČVS vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody) len pre vyššie uvedené dva trestné činy – zločin podvodu (bod 4. rozsudku okresného súdu) a obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody (oslobodený skutok v rozsudku okresného súdu).

Z predloženého spisového materiálu okrem iného vyplýva i to, že 26. mája 2008 (č.l.4096 – 4100, zv. 21) došlo k spojeniu vecí ČVS: PPZ-48/BOK-V-2008 (bod 6. rozsudku), ČVS: PPZ-47/BOK-B-2008 (bod 5. rozsudku), ČVS: PPZ-84/BOK-B-2007 (bod 3. rozsudku), ČVS: PPZ-83/BOK-B-2007 (bod 1. rozsudku) na spoločné konanie pod spisovú značku ČVS: PPZ-83/BOK-B-2007.

Dňa 13. júna 2008 (č.l. 49-54, zv. 1) došlo k spojeniu vecí ČVS: PPZ-83/BOK-B-2007 a ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 na spoločné konanie pod spisovú značku ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007.

Po tomto spojení obvinená Z.Z. plnomocenstvom z 11. júla 2008 (č.l. 186, zv. 1) presne špecifikovala JUDr. P.O. rozsah obhajobných aktivít tak, že: „obhajcu splnomocňujem na konanie vo veci mojej obhajoby, kde som stíhaná za trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., ktorého som sa mala dopustiť voči poškodenej osobe R. Š. (poznámka bod 4 rozsudku), ako aj vo veci a skutku pozbavenia osobnej slobody § 182 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák., teda skutku ktorého som sa mala dopustiť spoločne s obvinenou Z.M. (poznámka – oslobodený skutok). Splnomocnenie sa týka len na hore uvedené skutky, na iné skutky, ktoré sú zahrnuté v uznesení o spojení vecí, ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, z 13. júna 2008 sa predmetné splnomocnenie nevzťahuje.“

Zo spisu ďalej vyplýva, že okrem konania pod ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 bolo od 9. júna 2008 pod

ČVS: PPZ-**81**/BOK-B-2007, (č.l. 5142-5145, zv. 27) vedené samostatné konanie voči Z.Z. v rámci ktorého bola stíhaná zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. pre skutok z 10. mája 2006 (bod 2. rozsudku). V tejto veci (ČVS: PPZ-**81**/BOK-B-2007) si obvinená 19. júna 2006 (č.l. 5160, zv. 27) zvolila obhajcu JUDr. R.K.

Dňa 7. augusta 2008 (č.l. 55-62, zv. 1) došlo k spojeniu všetkých vecí:

- ČVS: PPZ-**83**/BOK-B-2007,

- ČVS: PPZ-**87**/BOK-B-2007,

- ČVS: PPZ-**81**/BOK-B-2007,

na spoločné konanie pod ČVS: PPZ-**87**/BOK-B-2007.

Tým, že obvinená Z.Z. v plnomocenstve JUDr. P.O. z 11. júla 2008 tohto splnomocnila len na obhajobu pre skutok pod bodom 4. rozsudku a oslobodený skutok, stalo sa to, že v jednom konaní (spoločné konanie o všetkých trestných činoch) ju pri skutkoch (čiastkových útokoch) pod bodmi 1, 3, 5 a od 5. augusta 2009 i bodu 6 nemal kto obhajovať, nehovoriac o tom, že od 3. júla 2009 (upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie na č. l. 10) sa zo zločinov pod bodmi 1. až 4. rozsudku okresného súdu stal pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. Zároveň nemožno prehliadnuť vymedzenie plnomocenstva pre zvoleného obhajcu JUDr. R.K. len na konanie o skutku – zložine podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. (bod 2 rozsudku) pôvodne vedeného pod ČVS: PPZ-**81**/BOK-B-2007 (č.l. 5160, zv. 27), keď pri výsluchu 8. augusta 2008 (č.l. 261, zv. 2) obvinená uviedla: „v jednej z trestných vecí, z ktorých som obvinená a ktoré sú spojené na spoločné konanie ma zastupuje JUDr. R.K., a to konkrétne v trestnej veci, kde je poškodený V. Ja súhlasím s tým, aby JUDr. R.K. ma zastupoval avšak iba v tej veci, v ktorej je poškodený V. Včera 7. augusta 2008, som obdržala od JUDr. P.K. vypovedanie plnej moci, ktoré mi zaslal 5. augusta 2008. Ja som si do dnešného dňa obhajcu nezvolila a súhlasím s tým, aby mi bol obhajca ustanovený“.

V spoločnom konaní o obzvlášť závažnom zložine a ďalších trestných činoch, na ktoré sa nevzťahuje povinná obhajoba v zmysle § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (zločiny, prečiny) musí byť zabezpečené právo na obhajobu vo vzťahu ku všetkým trestným činom, pretože vždy ide o konanie o obzvlášť závažnom zložine tak, ako to predpokladá ustanovenie § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pričom procesné úkony vykonané v spoločnom konaní vo vzťahu k zložinu, či prečinu bez toho, aby bolo obhajcovi a obvinenému umožnené pri výkone procesných úkonoch realizovať právo na obhajobu (najmä § 213 Tr. por.) by trpeli procesnou nespôsobilosťou a nepoužiteľnosťou v ďalšom trestnom konaní.

Ak teda obvinená Z.Z. po spojení všetkých vecí do jedného spoločného konania neumožnila zvoleným obhajcom JUDr. P.O. a JUDr. R.K. obhajovať ju vo vzťahu ku všetkým trestným činom (viď plnomocenstvo z 11. júla 2008 na č.l. 186, zv. 1, plnomocenstvo na č.l. 5160, zv. 27, č.l. 261 zv. 2 a tiež na č.l. 5177, zv. 27) bolo správne, nevyhnutné a zákonné ustanoviť jej obhajcu na výkon obhajobných aktivít vo vzťahu ku všetkým trestným činom prejednáványm v spoločnom konaní. Stalo sa tak hneď po jej výsluchu z 8. augusta 2008, dňa 13. augusta 2008, kedy jej bol ustanovený obhajca JUDr. R.K. (č.l. 203, zv. 2) na výkon obhajoby vo vzťahu ku všetkým trestným činom prejednáványm v tom čase už v spoločnom konaní pod ČVS: PPZ-**87**/BOK-B-2007 o všetkých trestných činoch. Od tohto okamihu až do 23. júna 2010, kedy Okresný súd Bratislava II ustanovil obvinenej obhajcu JUDr. P.O. (č.l. 6673) bolo celé prebiehajúce konanie „pokryté“ legitímne ustanoveným obhajcom JUDr. R.K., a preto právo obvinenej na obhajobu nebolo žiadnym spôsobom porušené, a to ani v okamihu keď sa konalo proti nej ako proti ušlej, ani v čase keď bola vo väzbe, a ani vtedy keď sa na istý čas vzdala práva na povinnú obhajobu. V tejto súvislosti je potrebné vysloviť, že JUDr. R.K. vyjadrením sa obvinenej, že sa vzdáva práva na povinnú obhajobu nezanikla povinnosť obhajovať menovanú, pretože súd nerozhodol o zrušení jeho ustanovenia.

Najvyšší súd uzatvára, že v prípade ak dôjde k ustanoveniu obhajcu podľa § 40 ods. 1 Tr. por. a to z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v ustanovení § 37 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por. a § 38 ods. 1 Tr. por. ustanovenie obhajcu nezaniká automaticky po odpadnutí dôvodov povinnej obhajoby, ale zaniká až rozhodnutím o zrušení ustanovenia podľa § 40 ods. 1 tretia veta Tr. por., resp. 40 ods. 4, ods. 5, ods. 6 Tr. por., resp. § 41 ods. 2 Tr. por., pretože rozhodnutie o zrušení ustanovenia obhajcu podľa vyššie uvedených ustanovení má konštitutívny a nie deklaratórny charakter. Preto platí, že ak si (napríklad) obvinený zvolí obhajcu namiesto obhajcu, ktorý mu bol pred tým ustanovený (§ 40 ods. 5 Tr. por.) ustanovenému obhajcovi povinnosť obhajovať obvineného nezaniká (čo zrozumiteľne dokumentuje expressis verbis v druhej vete ods. 5 § 40 Tr. por., určená povinnosť zrušiť ustanovenie obhajcu), ale len spočíva až do rozhodnutia o zrušení ustanovenia. Ak v ďalšom konaní (napríklad) zvolený obhajca vypovie plnomocenstvo obvinenému, pôvodne ustanovenému obhajcovi sa

obnoví povinnosť ďalej obhajovať obvineného. Uvedené platí rovnako i na situáciu keď sa obvinený vzdá práva na povinnú obhajobu v zmysle § 37 ods. 4 prvá veta Tr. por. a následné toto vyhlásenie vezme späť podľa § 37 ods. 4 druhá veta Tr. por. a § 38 ods. 4 Tr. por.

Pokiaľ obvinená v dovolaní argumentovala aj tým, že nebola riadne upozornená na zmenu právnej argumentácie najvyšší súd nezdieľa jej názor, pretože upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie z 9. apríla 2010 (č.l. 6583.) bolo vykonané v súlade s ustanovením § 234 ods. 2 Tr. por., pričom prokurátor zrozumiteľne označil, že je stíhaná aj za pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. f/, písm. g/ Tr. zák., a že aj tento trestný čin mieni posudzovať v súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. Prokurátor sa pritom nedotkol kvalifikácie iných trestných činov, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie, nakoľko zmena právnej kvalifikácie sa týkala len prokurátorom presne vymedzených skutkov. Navyiac je neprehliadnuteľným, že upozorneniu na zmenu právnej kvalifikácie prokurátorom predchádzalo upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie vyšetrovateľom na čl. 10 zv. 1 z 3. júna 2009 a upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie vyšetrovateľom z 29. septembra 2008 na čl. 5177 zv. 27.

Preto najvyšší súd považuje úvahy obvinenej o tom, že týmto upozornením bola stíhaná len za dva trestné činy za mylné. Tu si žiada dodať, že v prípade, ak by aj upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie pred podaním obžaloby nespĺňalo všetky kritéria § 234 ods. 2 Tr. por. nedošlo by k porušeniu práva na obhajobu **zásadným** spôsobom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pretože po podaní obžaloby mala obvinená i obhajca dostatočný priestor na spochybnenie nielen právnej kvalifikácie trestných činov, ale i celej obžaloby.

S ohľadom na uvedené považuje najvyšší súd všetky argumenty obvinenej Z.Z., ktorými v dovolaní odôvodnila porušenie jej práv na obhajobu (a v dôsledku toho i porušenie práva na preštudovanie spisu) za neakceptovateľné, a preto konštatuje, že nezistil splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c / Tr. por.

K dovolaciu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por.

Tento dovolací dôvod je daný len vtedy, ak sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie hoci bolo neprípustné a spočíva v tom, že príslušný orgán – v závislosti na tom, kedy dôvod neprípustnosti trestného stíhania vyšiel najavo – nerozhodol o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. d/ Tr. por., § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por., § 244 ods. 1 písm. c/ Tr. por., § 281 ods. 1 písm. a/ Tr. por., § 290 ods. 1 Tr. por. v dôsledku čoho došlo k inému rozhodnutiu, ktoré je pre obvineného menej priaznivé (najmä k odsudzujúcemu rozsudku), a ktoré je rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. Označený dovolací dôvod sa teda týka len takej neprípustnosti trestného stíhania, ktorá je založená na dôvodoch podľa § 9 ods. 1 písm. a/ až d/ Tr. por. lebo výlučne v tomto ustanovení Trestný poriadok taxatívne vypočítava dôvody neprípustnosti trestného stíhania.

Obvinená vecne ale opäť nie relevantne argumentovala (hoci nie doslovne) porušením zásady špeciality v zmysle § 31 a nasl. zákona o európskom zatýkacom rozkaze č. 154/2010 Z.z.

Najvyšší súd uvádza, že v zmysle zásady špeciality nesmie byť obvinený stíhaný ani odsúdený za iný trestný čin spáchaný pred vydaním obvinenej osoby, na ktorý sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahuje. Ak by vyššie uvedené nebolo rešpektované došlo by k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por., podľa ktorého trestné stíhanie nemožno začať a ak už bolo začaté nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný.

Porušenie ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por., na ktorý v dovolaní poukázala obvinená. V prípade obvinenej Z.Z. však nedošlo k porušeniu § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por., a teda ani k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por., pretože:

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze osoba, ktorá bola vydaná z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, nesmie byť v štáte pôvodu stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval.

Podľa § 31 ods. 2 písm. e/ zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze, ak bola osoba vydaná do Slovenskej republiky, zásada špeciality sa neuplatní, ak osoba sa vzdala práva na uplatnenie zásady špeciality podľa ods. 1 v rámci konania vo vykonávajúcim štáte. Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. Tp 831/2009, konkrétne z uznesenia Krajského súdu pre trestné veci Viedeň, sp. zn. 354 Hr 302/09z, z 30.12.2009 (č.l. 74, 76) vyplýva, že vo veci vydania obv. Z.Z. na jej trestné stíhanie do Slovenskej republiky bolo vykonané tzv. zjednodušené vydanie menovanej, s ktorým „nie je spojená žiadna zásada špeciality“. Z odôvodnenia označeného uznesenia zrozumiteľne vyplýva, že menovaná bola vydaná na podklade európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Okresným súdom Bratislava II zo 14.5.2009, sp. zn. Tp 831/2009, a teda nie je pravdivé tvrdenie obvinenej na str. 10 dovolania, že rakúske orgány spomínali výlučne príkaz OS BA II z 18.2.2009, sp. zn. Tp 805/2009, a nie EZR. Už samotná skutočnosť, že obvinená sa v rámci zjednodušeného vydávacieho konania v Rakúskej republike vzdala zásady špeciality je dostatočná na vyslovenie, že nemohlo dôjsť v následnom súdnom konaní na Slovensku k porušeniu tejto zásady, a teda ani k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. Aj napriek tomu (najmä s ohľadom na úvahy obvinenej v dovolaní) považuje najvyšší súd za vhodné vysvetliť i nasledovné:

Podľa čl. 8 ods. 1 písm. d/ a e/ Rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (ďalej len „Rámcové rozhodnutie“) musí európsky zatykač obsahovať tieto informácie:

„d/ charakter a skutkovú podstatu trestného činu najmä vo vzťahu k čl. 2;

e/ opis okolností, za ktorý bol trestný čin spáchaný, vrátane času, miesta a miery účasti vyžadovanej osoby na trestnom čine“.

Čl. 27 ods. 2 Rámcového rozhodnutia ustanovuje, že „odovzdávaná osoba sa nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná s výnimkou...“ Článku 27 ods. 2 Rámcového rozhodnutia zodpovedá náš § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze).

Rozsudkom Tretej komory súdneho dvora z 1. decembra 2008 vo veci C-388/08PPU (Arthur Leymann a Alexej Pustovarov) bola podrobne riešená zásada špeciality a otázka „iného trestného činu“ najmä v zmysle totožnosti skutku a v dôsledku toho i jeho právnej kvalifikácie. Európsky súd pre ľudské práva (správne ESD – redakč. pozn.) zrozumiteľne vyslovil, že pre posúdenie, či ide o „iný trestný čin“ nie je rozhodujúca jeho právna kvalifikácia (v každom členskom štáte môže byť a je iná), ale opis – obsah skutku. Zhodné pri zachovaní totožnosti skutku musí zostať konanie ako také, ktoré naplňa znaky skutkovej podstaty trestného činu. „Zmeny v okolnostiach týkajúcich sa času a miesta sú prípustné, pokiaľ vyplývajú z dôkazov zhromaždených v priebehu konania vedeného vo vydávajúcim členskom štáte v súvislosti s konaním opísaným v zatykači pokiaľ nemenia povahu trestného činu a nie sú dôvodom na odmietnutie výkonu európskeho zatykača na základe článku 3 a 4 Rámcového rozhodnutia. Je úlohou príslušného vnútroštátneho súdu, aby vo svetle kritérií uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku preukázal, či trestný čin opísaný v obžalobe predstavuje iný trestný čin ako ten, ktorý je opísaný v zatykači“.

Vo veci obvinenej Z.Z. bol 14. mája 2009, pod sp. zn. Tp 831/2009, (č.l. 173 – 179, zv. 1) vydaný európsky zatýkací rozkaz, v ktorom sú pri zachovaní totožnosti skutku v zhode s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II opísané skutkové vety jednotlivých trestných činov, pre ktoré bola menovaná vydaná a následne odsúdená. Nesúlady len v právnej kvalifikácii opísaných skutkov medzi európskym zatýkacím rozkazom a odsudzujúcim rozsudkom vo svetle vyššie uvedeného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (správne ESD – redakč. pozn.) nie je pre zásadu špecialitu jediným a ani rozhodujúcim kritériom.

Preto najvyšší súd konštatuje, že v prípade obvinenej Z.Z. v prejednávanej veci nezistil naplnenie ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. a s ohľadom na vyššie uvedené rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

19.

ROZHODNUTIE

Účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Tr. por. je, aby orgány prípravného konania (§ 10 ods. 1 Tr. por.) mohli vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatel'a trestného činu a ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe hneď, ako to odôvodňuje dôkazná situácia. Je neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ pri splnení podmienok (aj) § 206 ods. 1 Trestného poriadku, teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatel'om, eventuálne tiež označeným v uznesení o začatí trestného stíhania menom, priezviskom, prípadne aj adresou bydliska, bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe.

Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu, zvoliť si obhajcu.

(Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2015, sp. zn. 2To/13/2015).

Vyššie označeným uznesením krajský súd sťažnosť okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T/129/2014, z 12. januára 2015, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Okresný súd Bratislava V uznesením sp. zn. 1T/129/2014 z 12. januára 2015 podľa § 244 ods.1 písm. h/ Tr por. odmietol obžalobu Okresnej prokuratúry Bratislava V sp. zn. 2 Pv 465/13/1105 z 23. decembra 2014 podanú proti obvinenému J.Š. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe a vec vrátil prokurátorovi.

Súd prvého stupňa rozhodnutie odôvodnil procesnými pochybeniami orgánov prípravného konania, vrátane práva na obhajobu. Poukázal na výsluch maloletej poškodenej pred vznesením obvinenia J.Š. Ide o procesné nepoužiteľný úkon. Vytkol prítomnosť matky maloletej poškodenej pri výsluchu, ktorá podala trestné oznámenie na, obvineného. Znalci RNDr. Mgr. K. PhD. a PhDr. S. boli do konania pribratí pred vznesením obvinenia J. Š. Znalecký posudok znalec K. vypracoval 24. októbra 2013 na osobu J. Š. ako na svedka. Znalkyňa S. vypracovala znalecký posudok pred vznesením obvinenia J. Š. Výsluch maloletej treba opätovne zákonným a spôsobom veku primeraným poškodenej aj za prítomnosti obhajcu obvineného vykonať. Vyslovil potrebu zákonne pribrať do konania znalcov K. a S. a uznesenie o ich pribratí doručiť obhajcovi obvineného. Znalecký posudok sa musí vypracovať po vznesení obvinenia.

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V. Výsluch a psychologické vyšetrenie maloletej vzhľadom na jej vek považuje za neopakovateľný a neodkladný úkon, ktorý sa nemohol oddialiť do vznesenia obvinenia. Znalkyňa S. bola vypočutá aj po vznesení obvinenia 7. novembra 2014. O výsluchu boli vyzumení obvinený i obhajca, ktorý sa ho zúčastnil a mal možnosť klásť otázky. Okresný prokurátor poukázal aj na ďalšie dôkazy vykonané po vznesení obvinenia. Opätovné pribratie znalcov do konania považuje za účelové, lebo znalec neodporúča opätovný výsluch maloletej. V sťažnosti argumentoval, že obvinený a obhajca po preštudovaní spisu 26. novembra 2014 nemali návrhy na doplnenie dokazovania a nežiadali zopakovať úkony, na ktorých neboli prítomní. Súd bol povinný obžalobu prijať a vykonať hlavné pojednávanie. Navrhol sťažnostnému súdu, aby uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd na podklade riadne a včas podanej sťažnosti, ktorá je prípustná a podaná oprávnenou osobou, ako nadriadený orgán v súlade s § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízný princíp, po tom ako nezrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa v zmysle § 194 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. por., preskúmal napadnutý výrok uznesenia zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či sú v sťažnosti vytkané, a tiež správnosť postupu konania, ktoré výroku predchádzalo z pohľadu chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť výroku uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nie je dôvodná.

Podľa § 34 ods.1 Tr. por. veta posledná obvinený môže uplatňovať práva sám alebo prostredníctvom obhajcu.

V zmysle § 44 ods. 2 Tr. por. obhajca je oprávnený už v prípravnom konaní robiť v mene obvineného návrhy, podávať v jeho mene žiadosti a opravné prostriedky, nazeráť do spisov a zúčastniť sa podľa ustanovení tohto zákona v konaní pred súdom úkonov, ktorých má právo zúčastniť sa obvinený, a vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní úkonov podľa § 213 ods. 2 až 4.

Podľa § 206 ods. 1 Tr. por. ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré ihneď oznámi obvinenému.

V zmysle § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. pri predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že bolí porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Zo stanoviska trestného kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 63/2009 vyplýva, že obžaloba v trestnej veci môže byť opretá o výpovede svedkov a iné dôkazy vykonané pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, prípadne pred oznámením uznesenia o vznesení obvinenia jeho vyhlásením (§ 206 ods. 1 Tr. por.), ak k ich vykonaniu došlo po začatí trestného stíhania "vo veci" podľa § 199 ods. 1 Tr. por. Ak je ale výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom o ktorý chce prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom, oprieť obžalobu je nevyhnutné takého svedka vypočuť až po vznesení obvinenia (alebo svedka vypočutého pred týmto úkonom znova vypočuť) a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (právo na kontradiktórny postup). Takto je povinný postupovať aj vtedy, ak ide o svedka, ktorý má právo odmietnuť vypovedať podľa § 130 Tr. por.

Obvinený, resp. jeho obhajca, musí mať vždy reálnu možnosť uplatniť právo na obhajobu a je len na ňom, či ho využije. Obvinený tak môže urobiť až potom, ako bol riadne upovedomený o čase a mieste vykonania výsluchu konkrétneho svedka. Iba všeobecné poučenie obvineného a jeho obhajcu o možnosti zúčastniť sa vyšetrovacích úkonov podľa § 213 ods. 1, 3 Tr. por. nemožno považovať za dostatočné, lebo takéto poučenie nezohľadňuje povinnosť policajta, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 213 ods. 3 Tr. por., ani podmienky čítania zápisnice o výpovedi svedka (spoluobvineného), vyplývajúce z § 263 ods. 3, 4 Tr. por. Tieto ustanovenia úzko súvisia a musia byť aplikované v jednote a nie izolovane (R 54/2013).

Z obsahu spisu je zrejmé, že trestné stíhanie vo veci zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. bolo začaté uznesením vyšetrovateľa OR PZ Bratislava V, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia všeobecnej kriminality sp. zn. ČVS: ORP-806/1-OVK-B5-2C13 z 12. augusta 2013.

Uznesením vyšetrovateľa OR PZ Bratislava V, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia vyšetrovania sp. zn. ČVS: ORP-806/1-OVK-B5-2013 zo 14. februára 2014 bolo J.Š. vznesené obvinenie pre zločin sexuálneho zneužívania podľa §§ 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/, 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., pričom obvinenému bolo toto uznesenie oznámené 26. februára 2014. Sťažnosť obvineného proti uzneseniu bola zamietnutá 19. marca 2014 uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava V, sp. zn. 2 Pv 465/1105.

V prvom rade sťažnostný súd poukazuje na uznesenie vyšetrovateľa OR PZ Bratislava V, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia všeobecnej kriminality sp. zn. ČVS: ORP-806/1-OVK-B5-2013 z 12. augusta 2013 o začatí len trestného stíhania vo veci zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák. preto, „že neznámy páchatel' vystupujúci pod menom J.Š. od presne nezisteného času až do mesiaca február 2013 v bližšie neustálenom byte na B. ulici č. X. v B., doposiaľ nezisteným spôsobom sexuálne zneužíval maloletú dcéru S.A.L., narodenú v roku X.“.

V uznesení o začatí trestného stíhania „vo veci“ vyšetrovateľ konštatoval, že ide síce o neznámeho páchatel'a, ale vystupujúceho pod menom J.Š., pričom ku skutku malo dôjsť v neustálenom byte, ale na B. ul. č. X. v B.

Zo skutkového obsahu uznesenia o začatí trestného stíhania „vo veci“ je bez najmenších pochybností nesporné, s poukazom aj na podané trestné oznámenie zo 7. augusta 2013, že vyšetrovateľ už v čase začatia trestného stíhania vo veci nesporne disponoval dostačujúcimi informáciami na presné identifikovanie páchatel'a, keď jediným do úvahy prichádzajúcim ako podozrivý bol J.Š. bývajúcim v byte na B. ulici č. X. v B. – P.

Zákonný postup mal byť preto taký, že súčasne so začatím trestného stíhania vo veci mal okamžite vzniesť obvinenie J.Š. (evidentne už bol známy ako páchatel'). Tým by J.Š. už ako obvinený, mal zákonným spôsobom zabezpečené uplatňovanie procesných práv, vrátane práva na obhajobu. V danom prípade, práve naopak, došlo k neprípustnému a nezákonnému začatiu a vedeniu trestného stíhania iba „vo veci“ po dobu pol roka, za súčasného vykonávania procesných úkonov, ktorých sa v tom čase ešte „neznámy, ale známy páchatel'“ nemohol zúčastniť, ani sa k nim vyjadriť, nemohol podávať návrhy na vykonanie dokazovania, ani využívať opravné prostriedky proti vydaným rozhodnutiam, čím mu bolo upreté právo na obhajobu.

Krajský súd konštatuje, že orgány činné v prípravnom konaní mali bez akýchkoľvek pochybností preukázané úplne presne identifikovaného jediného možného podozrivého už v čase začatia trestného stíhania vo veci.

Je neprípustné viesť trestné stíhanie iba „vo veci“ so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľným známym páchatel'om, dokonca aj menovaným v uznesení o začatí trestného stíhania, bez toho aby okamžite nasledovalo aj vznesenie obvinenia tejto osobe. Reálne to potom znamená, že podozrivý síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, aby sa mu zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu, zvoliť si obhajcu.

Nezákonnosť v začatí trestného stíhania iba „vo veci“ s jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľným známym páchatel'om, bez toho aby okamžite nasledovalo aj vznesenie obvinenia tejto osobe, sa následne preniesla aj na dôkazy získané v prípravnom konaní od 12. augusta 2013 do 26. februára 2014, bez možnosti napraviť túto nezákonnosť.

Tvrdenie sťažovateľa, že výsluch maloletej bol neopakovateľný a neodkladný úkon, keďže ho nebolo možné oddialiť do doby vznesenia obvinenia neobstojí a je zavádzajúce.

V súvislosti so žalovaným skutkom bola maloletá S. A. L., nar. X. vypočutá, ako správne konštatuje okresný súd ešte predtým, než obvinenému Š. bolo vznesené obvinenie. Ide o ťažiskový dôkaz, tvoriaci základ pre celý reťazec naň nadväzujúcich dôkazov. Možno sa len stotožniť s argumentáciou súdu prvého stupňa o neprípustnosti účasti matky maloletej pri výsluchu. Niet pochyb, že aj pri úprimnom záujme matky na ochrane dcéry, ktorý je legitímny, vždy existuje podozrenie, že už len samotná jej prítomnosť pri výsluchu dieťaťa tak nízkeho veku ako je maloletá (v čase výsluchu 4 roky) nepochybne vplyva na dieťa a nezaručí, že výpoveď bude možné považovať za objektívnu. V tomto postavení dieťa môže pociťovať strach, aby neublížilo resp. neuškodilo najbližšej osobe, vlastnej matke. Rodič vníma obdobné situácie citlivo a najmä subjektívne. Pre účely trestného konania je mimoriadne dôležité, aby všetky dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom, nestranne a objektívne za súčasného dodržania procesných práv obvineného, najmä práva na obhajobu. Na podklade vyjadreného je nesporné, že prítomnosť matky, ako oznamovateľky trestného činu, pri výsluchu maloletej bola neprípustná.

Vyšetrovateľovi nič nebránilo, aby výsluch maloletej, ako kardinálny dôkaz aj s poukazom na nízky vek maloletej, bol vykonaný zákonným spôsobom po vznesení obvinenia páchatel'ovi, aby mohol byť následne použitý i v konaní pred súdom. Pozornosť vyšetrovateľa nemohlo ujsť, že jej opakované výsluchy sú a budú pre ňu traumatizujúce a práve preto mal vykonať všetky procesné úkony v súlade s Trestným poriadkom. Výsluch maloletej mal byť realizovaný až po vznesení obvinenia za prítomnosti zvoleného obhajcu, samozrejme bez prítomnosti obidvoch rodičov.

Účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania vo veci je, aby orgány prípravného konania mohli vykonávať procesné použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatel'a trestného činu a k vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe okamžite, keď je to možné. Trestné stíhanie vo veci nesmie slúžiť na to, aby po nezameniteľnej identifikácii osoby páchatel'a, vyšetrovateľ mu zámerne (v danom prípade po dobu vyše pol roka) nevzniesol obvinenie, vykonával dôkazy len preto, aby ho zbavil možnosti uplatňovať procesné práva obvineného v zmysle Trestného poriadku.

Takýto postup síce vyšetrovateľovi uľahčuje dokazovanie, pretože nemá pri absencii kontradiktórnosti oponentúru v povinnosti reagovať, okrem iného, aj na návrhy na dokazovanie v prospech obvineného. Na druhej strane, ale nemá atribúty objektívnosti, nestrannosti a vytvára možnosti na zneužívanie inštitútu začatia trestného stíhania iba vo veci na psychické šikanovanie osoby síce formálne nestíhanej, ale materiálne áno tým, že je nezameniteľným spôsobom identifikovaná v uznesení o začatí trestného stíhania vo veci ako páchatel' trestného činu a nemôže uplatňovať procesné práva obvineného, čím sa predlžuje stav právnej neistoty takejto osoby.

Povinnosťou orgánov prípravného konania preto bude:

- riadnym spôsobom vopred vyrozumieť o vyšetrovacích úkonoch obvineného, ktorému toto právo vyplýva z § 213 ods. 1 Tr. por. a v prípade, že toto právo využije, rozhodnúť o umožnení, resp. o neumožnení zúčastniť sa týchto výsluchov a klásť otázky. Rovnako je nevyhnutné vyrozumieť aj obhajcu obvineného,

- vykonať znovu výsluchy svedkov u ktorých to považujú za potrebné, ale zároveň aj vhodné, ktorí boli vypočutí pred oznámením vznesenia obvinenia, pričom v rámci svojich nových výpovedí sa nebudú môcť odvolávať či pridržiavať svojich predchádzajúcich výpovedí. Ak výsluch svedka nebol vykonaný v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, tento nedostatok nemožno napraviť tým, že pri ďalšom výsluchu tohto svedka, ktorý sa už realizuje v súlade so zákonom, svedok sa iba odvolá na svoju skoršiu procesne nepoužiteľnú výpoveď, lebo táto na hlavnom pojednávaní nemôže slúžiť ako dôkaz, zákonným spôsobom vykonať znalecké dokazovanie pokiaľ to bude ešte možné,

- napokon dôkazy doteraz vykonané v rozpore s Trestným poriadkom, ako nezákonné sa v spise nesmú ani nachádzať, lebo by neprocesným spôsobom mohli cieľovým smerom ovplyvňovať orgány činné v trestnom konaní, vrátane súdu.

Sťažnostný súd uzatvára, že súd prvého stupňa postupoval vecne správne podľa ustanovenia § 244 ods. písm. h/ T r. por., aj keď nezistil všetky nedostatky, na ktoré poukázal až krajský súd.

Z vyjadreného vyplýva, že odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie prvostupňovým súdom bolo dôvodné, pretože boli zistené závažné chyby prípravného konania, najmä porušenie práva na obhajobu.

Sťažnostný súd preto podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť okresného prokurátora ako nedôvodnú zamietol.

Poznámka:

Ďalšie časti odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2015, sp. zn. 2To/13/2015, priamo nesúvisia s predmetnou právnou vetou.

20.

ROZHODNUTIE

I. Práva zúčastniť sa hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia (§ 252 ods. 3 veta druhá, § 293 ods. 7 Tr. por.) sa nemožno právne účinne vzdať alebo takú účasť odmietnuť vopred, teda pred predvolaním alebo upovedomením obvineného o tomto úkone, určenom na konkrétny deň, miesto a čas (na rozdiel od poškodeného, ktorý tak môže urobiť podľa § 46 ods. 7 Tr. por.).

II. Ak sa obvinený po predvolaní alebo upovedomení o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí, vykonanom v súlade so zákonom, vzdal práva účasti alebo odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí generálne, vo vzťahu ku celému tomuto úkonu, vzťahuje sa taký prejav jeho vôle aj na odročené termíny hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia (ktoré je jedným, aj keď „prerušným“ úkonom trestného konania).

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22. septembra 2015, sp. zn. 2 Tdo 53/2015).

Vyššie označeným rozsudkom Najvyšší súd SR na dovolanie obvineného R.K. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. januára 2015, sp. zn. 4To/29/2014, vyslovil, že napadnutým uznesením bol porušený zákon v ustanovení § 293 ods. 5 Tr. por. v neprospech obvineného. Napadnuté rozhodnutie a chybné konanie, ktoré mu prechádzalo, zrušil. Zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Krajskému súdu v Banskej Bystrici prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obžalovaného R.K. proti rozsudku Okresného súdu Zvolen z 8. januára 2008, sp. zn. 4T/207/2008.

Odvolaním napadnutým rozsudkom s poukazom na právoplatné uznanie viny v bode 1/ pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/207/2008, zo dňa 3. augusta 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/110/2011, zo dňa 22. februára 2012 bol obžalovaný R.K. uznaný za vinného v bode 2/ napadnutého rozsudku zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 15. 8. 2008 v presne nezistenom čase od 11.30 h do 15.30 h v priestoroch bytu na 5. poschodí vo Z., Z. č. X., okr. Z., kde sa v tom čase zdržiaval so súhlasom užívateľky bytu D.M., nar. X., trvale bytom S., R., Na S. č. X., prechodne bytom S., Ul. N. č. 2 doposiaľ presne nezisteným spôsobom fyzicky napadol syna menovanej maloletého M. H., nar. X., pričom mu svojím konaním spôsobil zranenia a to pod bradou vpravo polooblúkový škrabanec a viaceré podliatiny na pravom líci, pod pravou sánkou a na brade, krvný výron s hematómom v pravej spánkovo-temenno-záhlavovej oblasti, podliatiny na bočnej ploche hrudníka vpravo, na vnútornej ploche pravého stehna, na bočnej ploche hrudníka vľavo, na ľavom členku a chodidle, hryzné poranenia a to dve polooblúkové podliatiny na vonkajšej hornej ploche pravého ramena a vnútornej ploche ľavého ramena, zlomeninu spodiny lebečnej, krvácanie pod tvrdú a mäkké pleny mozgové, krvácanie do mozgových komôr a poúrazový opuch mozgu, pričom maloletý M. H., nar. X., dňa 25.8.2008 v čase o 15.30 h na následky uvedených zranení zomrel.

Bol mu za to uložený podľa § 147 ods. 2, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2 Tr. zák. úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov.

Pre výkon trestu bol obžalovaný zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 4 Tr. zák.

Ohľadom náhrady škody rozhodol okresný súd tak, že zaviazal obžalovaného nahradiť poškodenej D.M. z titulu náhrady škody 431,52 eur a VZP, a.s. B. 8.966, 34 eur.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu 13. februára 2015.

V dovolaní namieta nasledovné:

„Je pravdou, že dňa 2.12.2014 som predložil odvolaciemu súdu súhlas s vykonaním verejného zasadnutia v mojej neprítomnosti. Verejné zasadnutie o mojom odvolaní sa konalo na Krajskom súde v Banskej Bystrici dňa 21.1.2015, kedy odvolací súd uznesením moje odvolanie zamietol. Takýto stav je v rozpore s ustanovením § 293 ods. 5, ods. 6, ods. 7 Trestného poriadku, kde sú špecifikované možnosti vykonania verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného. V podstate je možné vykonať verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného, pokiaľ dá obvinený na takýto postup súhlas, čo sa v mojom prípade aj stalo, avšak musí byť o termíne konania verejného zasadnutia písomne upovedomený, čo zo strany odvolacieho súdu vykonané nebolo a verejné zasadnutie dňa 21.1.2015 bolo vykonané napriek tomu, že som o termíne jeho konania nebol, písomne upovedomený. Teda je tu dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, podľa ktorého ustanovenia „Dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.“ Ďalším dovolacím dôvodom je ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku, podľa ktorého ustanovenia „Dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.“ Na verejnom zasadnutí dňa 21.1.2015 som prostredníctvom splnomocneného obhajcu predložil čestné vyhlásenie, v ktorom som vyhlásil, že skutky, ktoré sú predmetom obžaloby Okresnej prokuratúry Zvolen zo dňa 18.12.2008 som spáchal tak, ako je to uvedené v skutkovej vete predmetnej obžaloby, pričom ku spáchaniu obidvoch skutkov som sa v plnom rozsahu doznal a úprimne oľutoval ich spáchanie. Som toho názoru, že za účelom preverenia pravdivosti tohto tvrdenia, teda môjho doznania, mal odvolací súd zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na nové pojednávanie a rozhodnutie. V súvislosti s týmto mojím doznaním a oľutovaním spáchania skutkov sa potom mení pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a to v pomere 1:1. Za spáchanie zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona je možné uložiť trest odňatia slobody na 9 až 12 rokov. Mne bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 13 rokov. Teda je tu ďalší dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku, podľa ktorého ustanovenia „Dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.“

Krajský súd v Banskej Bystrici svojim postupom porušil zákon v môj neprospech v hore uvedených zákonných ustanoveniach.

Žiadam potom, aby dovolací súd postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona a podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.1.2015, pod. č. k. 4To 29/2014 v napadnutom výroku a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu pojednal a rozhodol.“

Prokurátor vo svojom vyjadrení uvádza, že dôvody dovolania nie sú preukázané.

Najvyšší súd vec preskúmal a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania na základe formálnych okolností (§ 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por.). Zároveň zistil splnenie dôvodu dovolania vo vzťahu k prvej z uplatnených námietok (vykonanie verejného zasadnutia bez splnenia zákonných podmienok), čomu zodpovedá dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

Dovolanie je teda dôvodné vo vzťahu k vykonaniu verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného (§ 293 ods. 5 Tr. por.) bez toho, aby bol o konaní tohto úkonu upovedomený (§ 292 ods. 1 Tr. por.). Aj keď v podaní z 2. decembra 2014 obvinený súhlasil, aby bolo verejné zasadnutie vykonané v jeho neprítomnosti (zákon predpokladá v ustanovení § 293 ods. 7 Tr. por. odmietnutie zúčastniť sa verejného zasadnutia alebo žiadosť o vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného, čo je však v zmysle § 62 ods. 1 Tr. por. riešiteľné výkladom obsahu prejavu vôle), toto podanie bolo doručené súdu 4. decembra 2014, teda ešte pred určením termínu verejného zasadnutia (8. decembra 2014 na 21. januára 2015), a to bez upovedomenia obvineného. Nie je teda splnená podmienka uvedená v § 293 ods. 5 Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Táto úprava nadväzuje na odsek 4 toho istého ustanovenia (§ 293 Trestného poriadku), ktorý znie:

Verejné zasadnutie sa môže vykonať v neprítomnosti obvineného, ak nie je možné doručiť mu predvolanie na verejné zasadnutie a z toho dôvodu ustanovený obhajca bol o verejnom zasadnutí riadne upovedomený.

Podľa § 292 ods. 4 Tr. por. deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu; to neplatí pri sťažnosti proti uzneseniu o nevezatí obvineného do väzby. Skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená. U ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu.

Obvinený je v tomto prípade osobou, ktorá dala svojim návrhom (odvolaním) na verejné zasadnutie podnet.

Podľa § 293 ods. 6 Tr. por. verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Podľa § 293 ods. 7 ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak sa obvinený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Podľa naposledy citovaného ustanovenia sa v prípade žiadosti obvineného nepoužije ustanovenie § 293 ods. 6 Tr. por., nie ustanovenie § 293 ods. 5 Tr. por.

V tejto veci ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody prevyšujúci 10 rokov (sadzba 9 až 12 rokov).

Žiadosť obvineného teda bolo možné akceptovať, ale len ak by ju podal až po tom, čo bol o konaní verejného zasadnutia upovedomený v zmysle §§ 293 ods. 5, 292 ods. 4 Tr. por. Svojho práva podľa § 292 ods. 3 Tr. por. (verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného), ods. 5 tohto ustanovenia (citované vyššie) sa teda nemohol vzdať (resp. povinnej účasti v zmysle § 292 ods. 6 Tr. por. sa vyhnúť) vopred, skôr, kým sa toto právo subjektívizovalo pre jeho osobu určením termínu úkonu a upovedomením obvineného o ňom. Až potom sa mohol realizovať postup podľa § 293 ods. 7 Tr. por.

Právo zúčastniť sa hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia (§ 292 ods. 3 veta druhá, § 293 ods. 7 Tr. por.) sa nemožno vzdať vopred, pred predvolaním alebo upovedomením obvineného o tomto úkone.

Nebolo teda procesne možné vykonať verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného a účasť obhajcu na tomto zasadnutí na uvedenej okolnosti nič nemení.

Tým je, porušením ustanovenia § 293 ods. 5 Tr. por. v neprospech obvineného, splnený (bez ďalšieho) dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

Podmienka uvedená v § 371 ods. 4 Tr. por. (skoršie uplatnenie dotknutej okolnosti v konaní) nemusí (a nemôže) byť v tomto prípade splnená.

Na základe uvedeného postupoval najvyšší súd v zmysle výroku tohto rozsudku, pri použití tam uvedených ustanovení.

Riešenie ďalšej dovolacej námietky nie je aktuálne, nakoľko sa zopakuje odvolacie konanie (v ktorom bude vyhlásenie obžalovaného opätovne posudzované).

Úlohou krajského súdu bude zopakovať odvolacie konanie v súlade so zákonom a rešpektovať vyššie uvedený právny názor, týkajúci sa prejednávania odvolania na verejnom zasadnutí.

Prílohou dovolania bol i návrh na prerušenie výkonu rozhodnutia, na čo dovolací súd vzhľadom na okolnosti, pre ktoré bolo dovolaniu vyhovie, nevidel dôvod. Osobitne sa o takomto návrhu nerozhoduje.